

SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

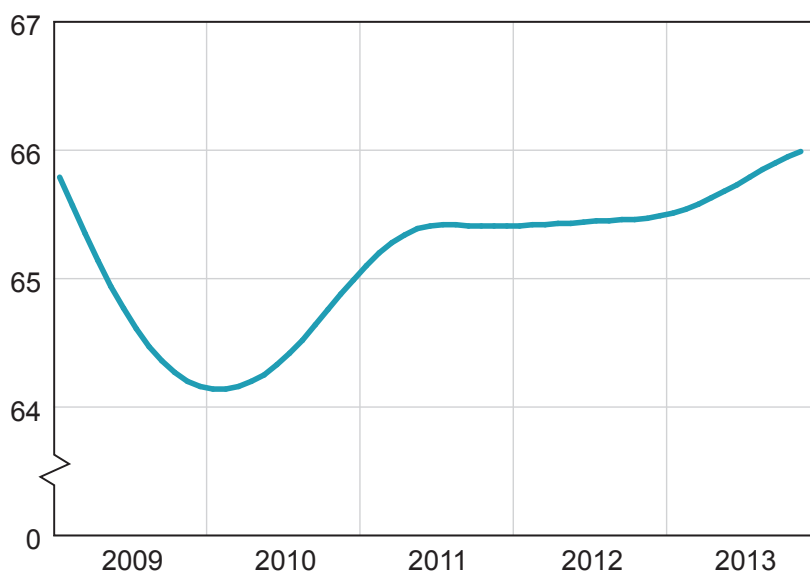

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Positiv trend för sysselsättningen

Sysselsättningsgrad

Procentuell andel av befolkningen 15–74 år. Trend

- Industrins orderingång minskade
Sid 5
- Uppgång för producentpriserna
Sid 16

I fokus:
**Industrin
i ett bransch-
perspektiv**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Näringsliv	14
Industri	4	Priser.....	15
Utrikeshandel.....	7	Arbetsmarknad.....	16
Varuhandel.....	8	Finansmarknad.....	18
Bygghandeln.....	11	Internationell utblick.....	19
"I fokus".....	12	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22

KONJUNKTURLÄGET

Hyfsat år men sämre än väntat

När 2013 börjar lida mot sitt slut kan man konstatera att det på nytt varit ett händelserikt år som innehållit både positiva och negativa händelser som påverkat den svenska ekonomin och världsekonomin i stort. Utvecklingen för den svenska ekonomin har dock blivit något sämre än vad prognoserna pekade på inför året. Året inleddes ändå relativt bra första kvartalet men följdes sedan av ett svagare andra och tredje kvartal. De data som än så länge kommit för fjärde kvartalet pekar inte mot något större lyft. Industriproduktionen backade något i oktober medan tjänsteproduktionen steg svagt.

En bidragande faktor till det skrala utfallet är att en svag efterfrågan från omvärlden och en minskad utrikeshandel har hållit tillbaka utvecklingen för den exportberoende svenska ekonomin. Förstärkningen av kronan som inleddes förra sommaren slog hårt mot många exportföretag och sänkte efterfrågan på svenska varor. Kronförstärkningen fortsatte under inledningen av året men sedan har valutan åter försvagats. I mitten av december handlades en euro för över 9 kronor för första gången sedan slutet på maj 2012.

Hushållen motor i ekonomin

Den inhemska efterfrågan har hållits uppe av hushållen. Hushållskonsumtionen är den post som bidragit mest till BNP-tillväxten under året. Hushållen har haft en god ekonomisk utveckling där den låga inflationen inneburit större reallöneökningar samtidigt som skattesänkningar gett de med arbete mer över i plånboken. En god avkastning på börsen har stärkt hushållens balansräkningar ytterligare men det har även resulterat i ett ökat sparande bland hushållen.

Detaljhandeln har utvecklats hyggligt under året och det återstår att se om årets julhandel kan lyfta handels-siffrorna ytterligare. Inom vissa branscher har man ökat försäljningsvolymerna till följd av att priserna pressats och det råder fortfarande problem med lönsamheten för många handlare. En signal om att konjunkturen ser ut att var på uppgång är att bilhandeln rapporterar om bättre tider och ökad försäljning. Även konsumtionen av andra varaktiga kapitalvaror har ökat vilket är ett tecken på att hushållen har gott om konsumtionsutrymme och räknar med en förbättrad konjunktur.

Positiva prognoser har inte avspeglats i hårda data

Diskrepansen mellan olika barometerundersökningar och den ekonomiska korttidsstatistiken har varit stor under hela 2013. I början av året steg konfidensindikatorerna i KI:s konjunkturbarometer i huvudsak av positiva prognoser. Under slutet av året har uppgången tilltagit och i konjunkturbarometern i december ligger konfidensindikatorn för näringslivet på den högsta nivån sedan juni 2011. Samtliga huvudbranscher ligger över sitt historiska genomsnitt vilket indikerar att läget är bättre än normalt. Särskilt anmärkningsvärt är att tillverkningsindustrin gör en positiv bedömning av nuläget och den närmaste framtiden trots att produktionen och orderingången enligt statistiken fortsätter att utvecklas svagt.

Förbättrad arbetsmarknad

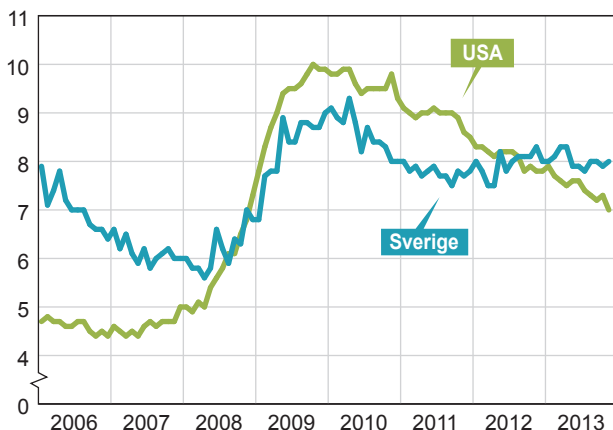
Om den reala ekonomin mer eller mindre har stått och stampat så har läget på den svenska arbetsmarknaden förbättrats under året. Det visar sig främst genom att sysselsättningen i ekonomin har ökat. I november 2013 var ungefär 75 000 personer fler sysselsatta jämfört med november i fjol. Sysselsättningsgraden har samtidigt en tydligt uppåtgående trend sedan den legat i stort sett stilla under 2011 och 2012. Däremot har inte arbetslösheten minskat i motsvarande omfattning. Den relativa arbetslösheten som visar arbetslösheten som andel av arbetskraften har under året fluktuerat kring 8 procent enligt säsongrensade uppgifter. I november steg den marginellt från 7,9 till 8,0 procent.

Även den amerikanska arbetsmarknaden har förbättrats rejält under året. Den senaste amerikanska jobbstatistiken avseende november var dessutom oväntat stark vilket fick börsen att ta glädjeskutt. Statistiken visade att antalet sysselsatta utanför jordbrukssektorn ökade med 203 000 personer i november. Arbetslösheten sjönk från 7,3 procent i oktober till 7,0 procent i november vilket var den lägsta uppmätta arbetslösheten sedan november 2008.

En viktig skillnad i sammanhanget mellan den amerikanska och svenska arbetsmarknaden är att det under de senaste åren finns en tydlig trend där den svenska arbetskraften ökat kraftigt vilket inneburit att den relativa arbetslösheten inte minskat nämnvärt även om sysselsättningen ökat. I USA är det istället fler som av olika anledningar ger upp att söka arbete och på så vis inte längre ingår i arbetskraften. En minskad arbetskraft kan vara en delförklaring till att den relativa arbetslösheten minskat så pass mycket i USA de senaste tre åren.

Relativ arbetslöshet

Procent av arbetskraften, säsongrensade månadsvärden

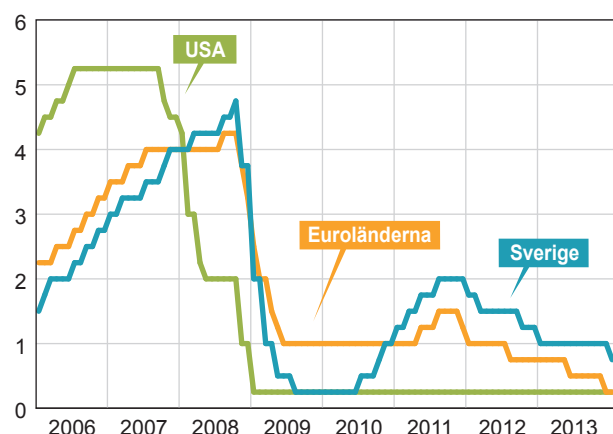
Penningpolitiken extremt expansiv

Världens centralbanker har bedrivit en extremt expansiv penningpolitik under det gångna året. Först i ledet har amerikanska Federal Reserve gått där styrräntan behållits mellan 0–0,25 procent de senaste fem åren. Fed har även skjutit till stora mängder kapital till finansmarknaden genom att stödköpa statsobligationer. Under hela hösten har det spekulerats i när Fed skulle inleda en nedtrappning av stödköpen och i vilken takt detta ska ske. Osäkerheten kring återhämtningen i ekonomin har fått tidpunkten att skjutas framåt i tiden men den 18 december meddelade Fed att nedtrappningen inleds i januari nästa år och hänvisar i synnerhet till förbättringarna på arbetsmarknaden. Det blir dock fråga om en relativt måttlig nedtrappning då de månatliga stödköpen minskas från 85 miljarder till 75 miljarder dollar. Fed meddelade samtidigt att räntorna kommer att hållas låga under överskådlig tid. Dessa besked mottogs positivt av världens börser.

Även den Europeiska centralbanken, ECB, har fört en expansiv penningpolitik och sänkte räntan i november från 0,50 till 0,25 procent. Beslutet var överraskande för marknaden men då inflationstakten minskat fanns utrymme till denna sänkning som man hoppas kunna leda till att få fart på tillväxten och öka sysselsättningen i euroområdet.

Centralbankernas styrräntor

Procent

Riksbanken sänkte räntan till slut

Den svenska Riksbanken har fått en del kritik för att man inte sänkt reporäntan under året i takt med omvärlden utan in i det längsta hållit sig fast vid en ränta på 1 procent trots att inflationen varit klart under målet. Riksbankens direktion har fokuserat mer på den höga skuldsättningen hos hushållen än att enbart fokusera på att hålla inflationsmålet. Samtidigt har Riksbanken som uppgift, förutom att hålla prisökningstakten stabil, att värna om den finansiella stabiliteten och sett ur ett historiskt perspektiv är en ränta på 1 procent mycket lågt. Den 17 december meddelade dock Riksbanken att man sänker reporäntan med 25 punkter till 0,75 procent. Som motivering till räntebeslutet angavs den låga inflationen och att man bedömer att inflationstrycket det kommande året blir klart lägre än i oktoberprognosen. Samtidigt som räntan sänktes justerades även räntebanan ned och nu bedömer Riksbanken att räntan börjar höjas först i början av 2015.

Stabiliserad konjunktur i omvärlden

I Europa har läget sakta börjat förbättras. Krisländerna Spanien, Portugal, Grekland och Irland har stabiliserat ekonomin genom att fortsätta att genomföra reformer. Irland har i december lämnat stödprogrammet från EU och IMF och står nu på egna ben för första gången sedan hösten 2010. För de övriga länderna som fått stöd, Grekland och Portugal, återstår dock en del för att kunna finansiera sig på marknaden. Tyskland agerar draglok i Europa även om tillväxten ännu är relativt måttlig. I Storbritannien har dock ekonomin förbättrats kraftigt och såväl andra som tredje kvartalet har BNP-tillväxten varit god. Läget i Frankrike är däremot desto mer bekymmersamt, där statsfinanserna fortsätter att försämrats med stora budgetunderskott som följd samtidigt som BNP minskar. Arbetskraftskostnaderna fortsätter trots det att öka vilket försämrar den franska konkurrenskraften.

I USA har ekonomin återhämtat sig under hösten. Sysselsättningen ökar och BNP-tillväxten är hygglig även om tredje kvartalet till viss del lyftes av ökade lagerinvesteringar. Budgetkrisen ser ut att ha nått en lösning då ett förslag på en tvåårig budget röstats igenom i kongressens båda kammare, representanthuset och senaten. Ett uteblivet avtal hade inneburit en ny statlig nedstängning den 15 januari med stora ekonomiska och sociala konsekvenser som följd för det amerikanska folket och i förlängningen för världsekonomin. Nu kan en nedstängning undvikas fram till september 2015. Det nya avtalet innehåller ökade utgifter för inhemska program och försvaret på kort sikt men även åtgärder för att minska statens utgifter på lång sikt. Det återstår endast för Barack Obama att godkänna överenskommelsen.

Starkt år för börsen

Det har varit rejäla uppgångar under året på många av världens börser. Den expansiva penningpolitiken har inneburit att det funnits gott om likviditet att placera på finansmarknaden samtidigt som förväntningar om ett lyft i konjunkturen blandat med en viss minskad osäkerhet i

synnerhet vad gäller euroområdet har fått värderingarna på börsen att stiga. Stockholmsbörsen hade exempelvis vid stängning den 18 december gått upp med drygt 18 procent under året. En liten nedgång inledde årets sista månad men efter positiva besked från USA vände kurserna på nytt uppåt.

De amerikanska börserna har dock haft en ännu starkare utveckling under året än vad Stockholmsbörsen haft. New York-börsens Dow Jones-index har stigit med 23 procent medan Nasdaqbörsen gått upp med närmare 35 procent sedan årsskiftet. I Asien har börsen i Tokyo gått mycket starkt med en uppgång på nästan 50 procent under året och även i Hongkong har kurserna stigit. I Kina har utvecklingen varit mer dämpad och det har funnits oro över att den kinesiska tillväxten ska avta och dämpa företagens resultat. Shanghaibörsen har som en följd av detta backat med några procent under året.

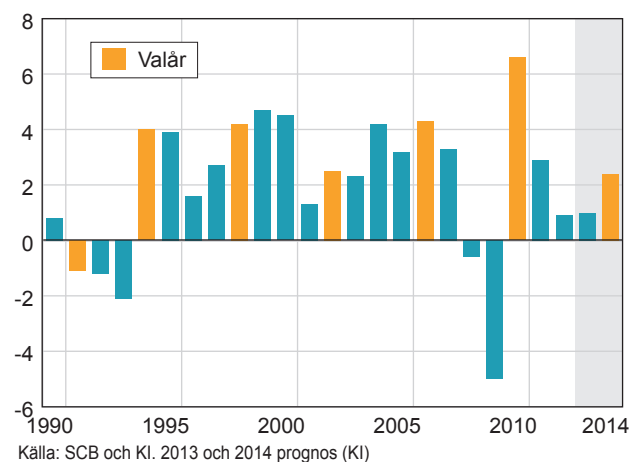
Positiva prognoser inför nästa år

Framtidsprognoserna ser övervägande ljusa ut vad gäller såväl världsekonomin som den svenska ekonomin. Enligt både OECD och IMF väntas ökad tillväxt i världsekonomin nästa år. För euroområdet väntas de negativa tillväxttalen vändas till en BNP-tillväxt på runt 1 procent. För svensk del väntas också ett uppsving framöver och Konjunkturinstitutet spår att tillväxten stannar på 1,0 procent för helåret 2013 sedan fjärde kvartalet förväntas resultera i en liten uppgång. Nästa år förstärks konjunkturen och BNP väntas växa med 2,5 procent. Det ligger ungefär i linje med prognoserna från bland annat OECD och IMF men även Riksbanken gör en i det närmaste identisk bedömning som KI.

Att det är valår nästa år kan även ha en positiv effekt på tillväxten. Historiskt så har BNP-utvecklingen varit god de år som det varit val till riksdagen. Alltsedan valåret 1994 då den svenska ekonomin steg kraftigt efter tre mycket svaga år så har samtliga efterföljande valår resulterat i ökad tillväxt jämfört med året innan. Detta talar för att prognosmakarnas förutsägelser slår in och att 2014 kommer att utvecklas starkare än 2013.

BNP-tillväxt

Procentuell volymförändring jämfört med föregående år

INDUSTRI

Osäkerheten består om vart den svenska industrikonjunkturen är på väg. Enligt både konjunkturbarometern och inköpschefsindex har konjunkturen för svensk industri stärkts under hösten. Hårda data visar dock något helt annat. Både orderingången och produktionen inom industrin minskade i oktober. Den svaga utvecklingen gäller inte bara den enskilda månaden utan tendensen har under en längre tidsperiod visat hur faktiska data för industrin befinner sig i en nedåtgående trend.

I årets sista konjunkturbarometer från KI stärktes utsikterna för tillverkningsindustrin ytterligare och konfidensindikatorn, som är en sammanvägning av tre kvalitativa frågor, ligger fortsatt över det historiska genomsnittet. Delfrågan om företagens förväntningarna på produktionen har succesivt stärkts under hösten men förbättrades inte ytterligare i december utan förblev oförändrad. Hela förbättringen i december kommer istället av att industriföretagen bedömer färdigvarulagren som mer gynnsamma än tidigare.

Inköpschefsindex steg i november och visar ett fortsatt stabilt konjunkturläge inom industrin med en tillväxt som gradvis stärkts under det senaste halvåret. Både orderingång och produktionsplaner har befunnit sig i tillväxtzonen sedan början på året. Normalt brukar företagens bedömning om vart konjunkturen är på väg utifrån sentimentundersökningar följas med en viss tidsförskjutning i kvantitativa data från SCB. Den här gången har det ännu inte skett och fördröjningen verkar vara ovanligt långt.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: oktober 2013

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

David Lööv

Minskad industriproduktion

Industriproduktionens månadsutveckling har hittills i år varit ombytlig med uppgångar varvat med nedgångar. De blandade utvecklingarna gör att industrin lite grann står och stampar men med en svagt fallande trend för produktionen. I oktober föll återigen industriproduktionen med 1,7 procent i säsongrensade tal sedan den varit oförändrad i september. Bland industrins huvudgrupper visade majoriteten negativ månadsutveckling. Svagast gick industrin för investeringsvaror där produktionen minskade med 5,0 procent i oktober. Den enda huvudgruppen som visade klart positiv utveckling var industrin för varaktiga konsumtionsvaror som ökade med 1,2 procent. Inom industrins delbranscher var utvecklingen blandad men några branscher hade rejäla produktionsminskningar. Svagast gick elektronikvaruindustrin som följde upp den starka produktionen i september med en klar nedgång i oktober. Detsamma gäller aggregatet för kemisk industri och läkemedelsindustrin. Industrin för petroleumprodukter, vars produktion föll stort i september förklarar av ett

planerat produktionsstopp under hösten, redovisade en oförändrad utveckling jämfört med september. Positiva utvecklingar fann man i framförallt textilindustrin och motorfordonsindustrin.

Industriproduktion

Förändring i procent

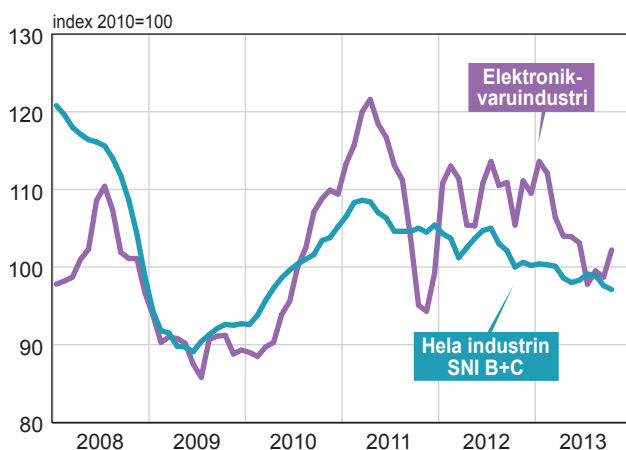
	okt 13/ sep 13	aug-okt 13/ maj-jul 13	okt 13/ okt 12	jan-okt 13/ jan-okt 12
Hela industrin	-2	-1	-5	-4
Trävaruindustri, ej möbler	-1	3	-3	-6
Massa och papper	1	0	-1	-2
Grafisk industri	-2	-1	-10	-8
Kemisk industri o läkem.	-5	-1	-9	..
Stål- och metallverk	2	3	5	-6
Metallvaruindustri	-2	2	2	-8
Elektronikindustri	-17	-4	-22	-4
Maskinindustri	-3	-6	-8	-11
Industri för motorfordon	4	1	19	-1

Tremånadersutvecklingen vände nedåt

Efter två månader i följd av positiva tremånadersutvecklingar vände utvecklingen ned igen i oktober. Nedgången på 0,7 procent får ändå ses som relativt liten vilket antyder att de senaste tre månaderna har varit ungefär i samma nivå som de föregående tre månaderna. Bland huvudgrupperna var det framförallt industrin för energirelaterade insatsvaror som visade stor nedgång på 31,1 procent förklarad av det tidigare nämnda produktionsstoppet. I övrigt var rörelserna för huvudgrupperna relativt små. Störst utvecklingstal av de andra huvudgrupperna stod industrin för varaktiga konsumtionsvaror för som ökade produktionen med 2,4 procent. Bland delbranscherna sågs nedgångar hos industrin för petroleumprodukter och övrig maskinindustri. Övrig maskinindustri, som de tre senaste månaderna har haft lägre produktion än samtliga tre föregående månader, hade en nedgång på 5,9 procent. Även elektronikvaruindustrin backade med 4,3 procent. Dessa tre branscher bär stor del av förklaringen till den totala nedgången den senaste tremånadersperioden. Positiva utvecklingstal, fast mindre, uppvisade bland andra industrin för metallvaror och motorfordonsindustrin.

Industriproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Årsutvecklingen negativ sedan 2012

Sedan februari 2012 har den ackumulerade årsutvecklingen varit negativ och redovisat nedgångar runt 4 procent. För perioden januari–oktober i år minskade produktionen med 4,1 procent, i kalenderkorrigerade siffror och jämfört med motsvarande period förra året. Bland huvudgrupperna är det endast industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror som har haft en högre produktion i år än motsvarande period föregående år. Ökningen är dock relativt liten på endast 0,8 procent. Bland övriga huvudgrupper är det stora produktionsminskningar i industrin för energirelaterade insatsvaror samt industrin för investeringsvaror. Även bland delbranscherna har nästan alla en betydligt lägre produktion 2013 än under motsvarande period 2012.

Industrins leverans- och orderläge

Senaste uppgift: oktober 2013

Källa: SCB:s leverans- och orderstatistik

Rickard Bengtsberg

Minskad ordergång till industrin

Den negativa utvecklingen för ordergången fortsatte även i oktober. Nedgången för den totala industrin var 2,5 procent i säsongrensade tal vilket var den största förändringen sedan maj i år. Både hemma- och exportmarknaden redovisade minskad ordergång på 0,6 respektive 3,8 procent. Bland industrins huvudgrupper var utvecklingen blandad. Den största nedgången skedde i industrin för energirelaterade insatsvaror där ordergången minskade med 13,9 procent. Industrin för insatsvaror var den huvudgrupp som hade störst ökning med en uppgång på 3,1 procent i oktober jämfört med september.

Leverans och order

Förändring i procent

	okt 13/ sep 13	aug-okt 13/ maj-jul 13	okt 13/ okt 12
Ordergång			
Hemmamarknad	-1	-1	-4
Exportmarknad	-4	-2	-8
Totalt	-3	-2	-7
Leveranser			
Hemmamarknad	-2	0	-2
Exportmarknad	-4	-4	-10
Totalt	-3	-2	-7

Positivt bland många av industrins delbranscher

Bland industrins delbranscher var utvecklingen i oktober blandad men med en viss övervikt av positiva utvecklingar trots den negativa utvecklingen för industrin som helhet. Den negativa utvecklingen för den totala industrin förklaras av att det var några stora branscher som hade minskad ordergång under oktober. Den största nedgången skedde inom industrin för petroleumprodukter där ordergången minskade med 13,9 procent jämfört med september. Nedgången skedde på både hemma- och

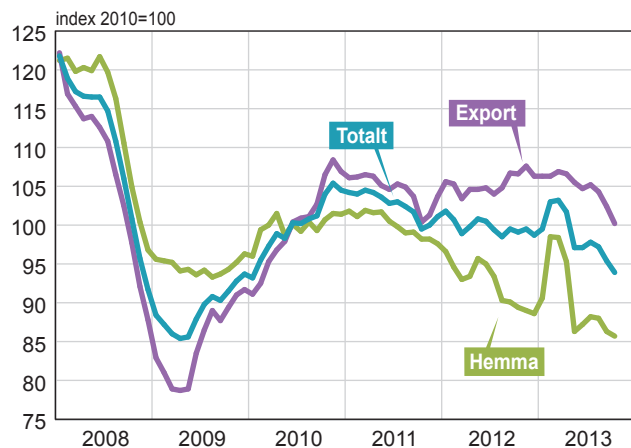
exportmarknaden även om den var betydligt större på hemmamarknaden. Även motorfordonsindustrin utvecklades starkt negativt med en nedgång på 12,3 procent i oktober jämfört med september. Motsvarande jämförelse uppdelat på hemma- och exportmarknad visar att det framförallt var på exportmarknaden som minskningen skedde, även om hemmamarknaden också utvecklades negativt. Nedgången kan ses som en rekyl av en mycket stark orderingång det senaste halvåret, i synnerhet på exportmarknaden. Annan transportmedelsindustri var den delbransch som hade störst positiv utveckling med en uppgång på 15,2 procent jämfört med september. Utvecklingen i orderingången för annan transportmedelsindustri förklaras framförallt av att september var en väldigt svag månad på hemmamarknaden.

Negativ tremånadersutveckling

Utvecklingen av tremånadersjämförelsen för den totala industrin vände i oktober nedåt efter att i september varit i det närmaste oförändrad. Orderingången för perioden augusti-oktober minskade med 1,7 procent jämfört med maj-juli, i säsongsrensade uppgifter. Samma jämförelse uppdelat på hemma- och exportmarknaden visade negativa utvecklingar för bägge marknader med nedgångar på 1,0 respektive 2,1 procent. Bland industrins delbranscher var tremånadersutvecklingen negativ för en majoritet av delbranscherna där industrin för petroleumprodukter stod den för största minskningen med en nedgång på 26,7 procent. Uppdelat på hemma- och exportmarknaden var den negativa utvecklingen i tremånadersjämförelsen större på exportmarknaden som föll med 29,8 procent, jämfört med hemmamarknadens orderingång som minskade med 12,9 procent. Elektronikvaruindustrin var den delbransch som hade störst positiv utveckling med en uppgång på 5,1 procent jämfört med föregående tremånadersperiod. Uppdelat på hemma- och exportmarknaden gick dock utvecklingen för branschen åt olika håll. Orderingången från hemmamarknaden minskade med 1,8 procent medan exportmarknaden ökade med 6,3 procent.

Industrins orderingång

Säsongsrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Fortsatt negativ årsutveckling

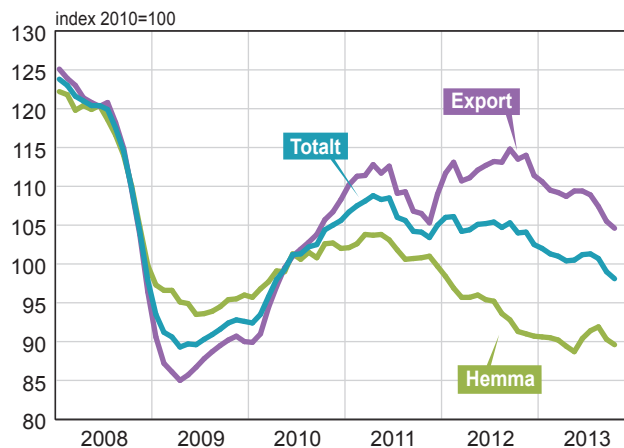
Den ackumulerade årsutvecklingen för industrin som helhet var i oktober negativ för femte månaden i följd. Nedgången för årets första tio månader var 1,5 procent i kalenderkorrigerade tal och jämfört med samma period föregående år. Hemmamarknaden minskade med 2,9 procent medan exportmarknaden minskade med 0,4 procent. Nuvarande år hade en betydligt starkare orderingång i mars medan maj och juni var svagare detta år jämfört med föregående år. Efter juli som var något starkare i år än förra året så har efterföljande månader varit svagare i år än motsvarande månader föregående år. Denna utveckling syns i den ackumulerade årsutvecklingen som från att ha varit positiv i maj varit negativ sedan dess med en nedåtgående trend.

Minskade leveranser

Utvecklingen i den totala industrins leveranser vände i oktober nedåt efter att i september varit i det närmast oförändrad. Jämfört med september minskade leveranserna med 2,8 procent i säsongsrensade uppgifter. Uppdelat på hemma- och exportmarknaden var utvecklingen negativ för bägge marknaderna med nedgångar på 1,5 respektive 3,5 procent. På årsbasis var utvecklingen av leveranserna negativ i oktober, i likhet med samtliga tidigare månader under året, med en nedgång på 7,1 procent, i kalenderkorrigerade tal. Den negativa utvecklingen i årstakt drevs av exportmarknaden där leveranserna minskade med 10,5 procent i oktober i år jämfört med samma månad föregående år. Den ackumulerade årsutvecklingen var till en följd av detta negativ för årets tio första månader, då leveranserna minskade med 4,3 procent jämfört med motsvarande period förra året och i kalenderkorrigerade tal. I ett tremånadersperspektiv minskade leveranserna med 2,2 procent för perioden augusti-oktober, jämfört med maj-juli i säsongsrensade uppgifter. Nedgången av tremånadersjämförelsen drevs av exportmarknaden där leveranserna minskade med 3,5 procent medan hemmamarknaden minskade med 0,2 procent.

Industrins leveranser

Säsongsrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Industrins investeringar

Senaste uppgift: oktober 2013

Källa: SCB:s investeringsenkät

Linda Wiese

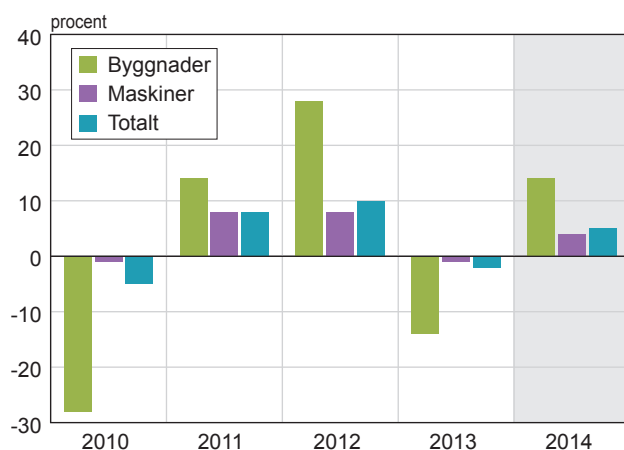
Industrins investeringar förväntas minska

Efter flera år av ökade investeringar väntas industriföretagen minska sina volymer i år då investeringarna beräknas uppgå till 55,9 miljarder. Nästa år väntas investeringarna återigen öka och företagen räknar med att investera 57,5 miljarder.

Uppgifterna från den senaste investeringsenkäten som samlades in i oktober tyder på att investeringsvolymerna kommer att minska med 2 procent i år jämfört med i fjol. Det är i synnerhet minskade investeringar i byggnader som ligger bakom. Nästa år vänder det uppåt igen och under 2014 förväntas industriföretagen öka sina investeringsvolymer med 5 procent. Både investeringar i byggnader och maskiner väntas öka.

Industrins investeringar i byggnader och maskiner

Förändring i procent från föregående år. Fasta priser

Minskad investeringsvilja för gruvindustrin

Flertalet industrisektorer förväntas minska sina investeringsvolymer. Den investeringsstarkaste industrisektorn, gruvindustrin, förväntas minska sina volymer med 7 procent och investera 10,7 miljarder. Nästa år väntas investeringsvolymerna återigen öka och investeringarna beräknas uppgå till 11,9 miljarder.

Även elektronikvaruindustrin förväntas minska sina investeringar med ett par procent och årets investeringar beräknas uppgå till 7,5 miljarder. Volymminskningarna väntas fortsätta även nästa år då investeringarna beräknas landa på 6,6 miljarder.

Ökade investeringar för transportmedelsindustrin

Volymökningar är att vänta inom transportmedelsindustrin och den kemiska industrin, som förväntas öka sina volymer med 20 respektive 5 procent. Investeringarna förväntas uppgå till 8,3 respektive 6,1 miljarder. Nästa år väntas transportmedelsindustrin investera i nivå med i år medan prognosen för den kemiska industrin pekar på investeringar för 7,2 miljarder.

Energibranschen väntas investera i nivå med i fjol

Energibranschen väntas investera i nivå med i fjol med investeringar på 39,4 miljarder. El- gas- och värmeverk väntas investera 35,3 miljarder medan vattenverk, reningsverk och avfallsanläggningar beräknas investera 4,1 miljarder. Nästa år väntas investeringsviljan återigen öka och den totala energibranschen lämnar en investeringsprognos på 45,2 miljarder.

UTRIKESHANDEL

Ingen vidare återhämtning i utrikeshandeln

Den svenska ekonomin är fortsatt tyngd av en svag utländsk efterfrågan. Olika barometerundersökningar har under en längre tid visat att företagen varit betydligt mer optimistiska om den kommande utvecklingen än vad kvantitativa utfall visat. Utrikeshandeln med varor för oktober var fortsatt svag och indikerar en ganska medioker start för fjärde kvartalets BNP. Däremot finns signaler om en begynnande återhämtning. I den säsong- och trendjusterade utrikeshandelsstatistiken med varor för de tre senaste månaderna har varuexporten utvecklats något bättre än varuimporten och vänt den minskande trenden i handelsnettot. Det är dock relativt små förändringar för både varuexporten och varuimporten och ger närmast en stabilisering i utrikeshandeln än en återhämtning.

Exportchefsindex för fjärde kvartalet visade en stabilisering på en nivå klart över 50-strecket som indikerar gränsvärde mellan en förstärkning och en försvagning av exportkonjunkturen. Indexet för de framåtblickande frågorna ligger högre än nulägesfrågorna även om gapet minskade något i den senaste mätningen. Frågorna om fjärde kvartalets exportförsäljning och exportorderstockar förbättrades från kvartalet innan medan lönsamheten fick ett svagare omdöme. De starkaste exportregionerna är för tillfället Asien/Oceanien samt Nordamerika.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 13/12 %
	2013 jan-sep	2012 jan-sep		
Europa	597 889	639 454	73,6	-7
EU-länder	468 370	504 560	57,7	-7
Övriga Europa	129 519	134 894	16,0	-4
Afrika	21 009	28 196	2,6	-25
Amerika	76 463	88 815	9,4	-14
Nordamerika	57 101	65 340	7,0	-13
Central- och Sydamerika	19 362	23 475	2,4	-18
Asien	101 458	105 139	12,5	-4
Mellanöstern	22 738	22 044	2,8	3
Övriga länder i Asien	78 719	83 095	9,7	-5
Oceanien och övriga områden	15 177	22 292	1,9	-32
Totalt	811 995	883 896	100,0	-8

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 13/12 %
	2013 jan-sep	2012 jan-sep		
Europa	639 919	700 143	83,9	-9
EU-länder	523 121	562 779	68,6	-7
Övriga Europa	116 798	137 365	15,3	-15
Afrika	11 722	7 645	1,5	53
Amerika	34 195	41 320	4,5	-17
Nordamerika	24 188	30 087	3,2	-20
Central- och Sydamerika	10 007	11 233	1,3	-11
Asien	74 646	82 278	9,8	-9
Mellanöstern	2 764	2 657	0,4	4
Övriga länder i Asien	71 883	79 621	9,4	-10
Oceanien och övriga områden	3 589	2 192	0,5	64
Totalt	762 419	833 437	100,0	-9

Handelsnetto

Senaste uppgift: oktober 2013

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

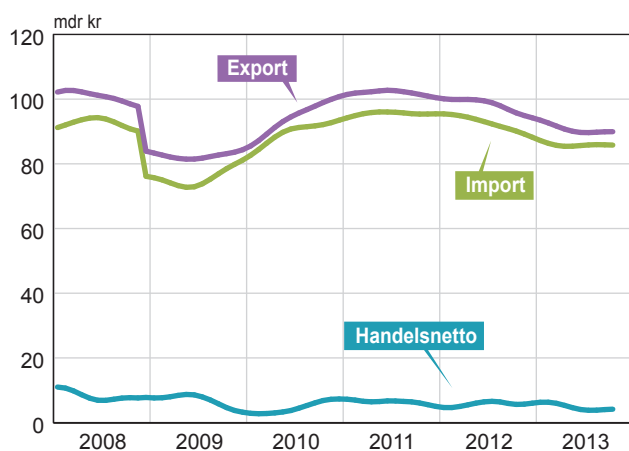
Kevin He

Handelsnettot 4,4 miljarder kronor i oktober

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 4,4 miljarder kronor under oktober 2013 enligt preliminära beräkningar. För oktober 2012 var överskottet 7,1 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend. Miljarder kronor

Varuexportens värde under oktober uppgick till 97,3 miljarder kronor och varuimportens till 92,9 miljarder. Värdet för varuexporten har därmed minskat med 7 procent medan varuimporten minskat med 5 procent jämfört med oktober 2012. Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 16,1 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 11,7 miljarder.

Antalet vardagar i oktober var lika många som i oktober 2012. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett överskott på 4,1 miljarder kronor för oktober 2013 och 4,0 miljarder för september 2013. För augusti 2013 var motsvarande värde 3,8 miljarder kronor.

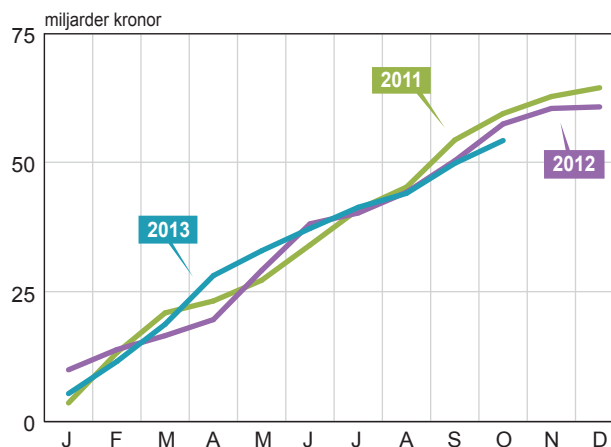
Hittills under året har värdet för både varuexporten och varuimporten minskat med 8 procent. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 909,4 miljarder kronor

och varuimportvärdet till 855,2 miljarder. Handelsnettot för januari–oktober 2013 gav därmed ett överskott på 54,2 miljarder kronor. För motsvarande månader ett år tidigare noterades ett överskott på 57,4 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Ackumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Den höga utrikeshandeln under oktober, högst hittills för 2013, förklaras till stor del av säsongfaktorer. Den säsongrensade handelsstatistiken visar en tydlig stabilisering av den nedgång som har pågått sedan 2011. Sedan april i år har värdeutvecklingen för både varuexport och varuimport visat tecken på att botten är nådd, men det är fortfarande för tidigt att prata om en återhämtning.

VARUHANDEL, SAMFÄRDSEL OCH TJÄNSTER**Total detaljhandel**

Senaste uppgift: oktober 2013

Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

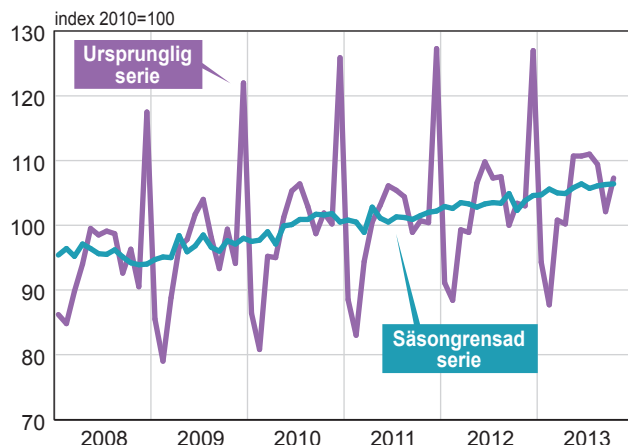
Inbromsning för detaljhandeln

Efter två månader i rad med uppgång var försäljningsvolymen inom detaljhandeln oförändrad i oktober, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Dämpningen för detaljhandelsförsäljningen berodde på att sällanköpshandeln vände ned med en minskning på 0,2 procent från månaden innan. Dagligvaruhandeln noterades däremot för den starkaste ökningen sedan maj med en uppgång på 0,6 procent på månadsbasis. Den långsiktiga trendskattningen pekar dock fortfarande stabilt uppåt för detaljhandeln och steg med 0,2 procent från september till oktober.

Utvecklingen ser relativt svag ut även ur ett tremånadersperspektiv. Under perioden augusti–oktober steg försäljningsvolymen inom detaljhandeln med knappt 0,3 procent, korrigerat för säsongvariationer och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod. Här var det dock sällanköpshandeln som drog upp utvecklingen efter den starka försäljningstillväxten under augusti och september.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Stark utveckling på årsbasis

Bilden ser betydligt ljusare ut för detaljhandelsutvecklingen mätt över tolv månader. I oktober var den kalenderkorrigerade försäljningsvolymen 3,8 procent högre än motsvarande månad året innan. Den starka siffran bör dock ses i ljuset av en svag jämförelsemånad då oktoberförsäljningen utvecklades svagt i följ med en uppgång på en dryg procent på årsbasis. Det var framförallt sällanköpshandeln som ökade i oktober med en uppgång på 4,9 procent i kalenderkorrigerade tal, medan försäljningen av dagligvaror ökade med 2,4 procent.

Den bransch som uppvisade den snabbaste ökningstakten var elektronikhandeln där försäljningsvolymen steg med 13,5 procent i årstakt. Hushållen verkar också ha fått ny aptit på heminredning vilket gynnar möbelhandeln som ökade med 10,1 procent. Inom sport- och fritidshandeln steg försäljningsvolymen med 5,3 procent i oktober jämfört med samma månad året innan.

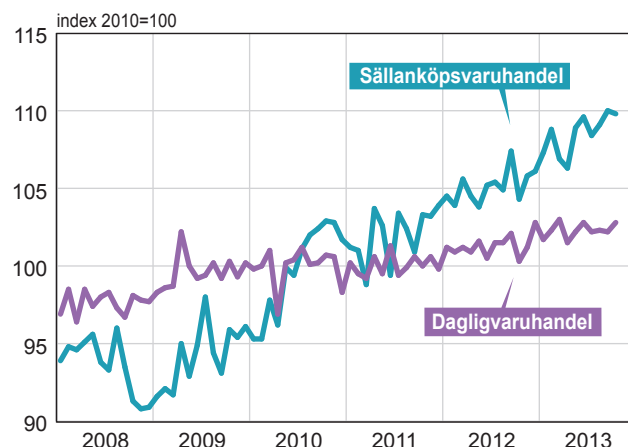
Framgångarna för internet- och postorderhandeln har också fortsatt under hösten och i oktober ökade försäljningsvolymen med hela 9,1 procent jämfört med motsvarande månad året innan. Den traditionella butikshandeln påverkas således negativt inom ett antal branscher, där framförallt bok- och pappershandeln och leksakshandeln har dämpats märkbart. I oktober steg försäljningen inom leksakshandeln 0,5 procent, medan bok- och pappershandeln backade med hela 8,3 procent. Försäljningen inom beklädnadshandeln steg svagt, där klädhandeln bidrog positivt till försäljningsökningen, medan skohandeln backade.

Detaljhandeln upp 2,4 procent hittills i år

Under årets tio första månader har detaljhandeln utvecklats relativt väl. Försäljningsvolymen har ökat med 2,4 procent hittills i år, jämfört med motsvarande period i följ. Det är framförallt sällanköpshandeln som drar upp med en uppgång på 3,4 procent, medan utvecklingen inom den mindre volatila dagligvaruhandeln har stigit med 1,1 procent under motsvarande period.

Branschuppdelad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Liksom tidigare är det elektronikhandeln samt postorder- och internethandeln som har uppvisat den starkaste försäljningstillväxten hittills i år med uppgångar på 11,3 respektive 7,7 procent. Bok- och pappershandeln och färghandeln har däremot haft det tungt i år med minskad försäljning på 8,7 respektive 6,8 procent.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	okt 2013	jan-okt 2013
Dagligvaruhandel	2,4	1,1
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	2,1	1,2
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	4,1	0,7
Sällanköpsvaruhandel	4,9	3,4
därav:		
Klädhandel	0,9	-0,3
Skohandel	-2,6	-2,7
Möbelhandel	10,1	4,3
Elektronikhandel	13,5	11,3
Järn- och bygghandel	2,7	1,2
Färghandel	-8,7	-6,8
Bokhandel	-8,3	-8,7
Guldsmedshandel	-1,9	5,5
Sport- o fritidshandel	5,3	3,1
Postorderhandel	9,1	7,7
Totalt detaljhandel	3,8	2,4

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: november 2013

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

Uppåt för personbilsregistreringen

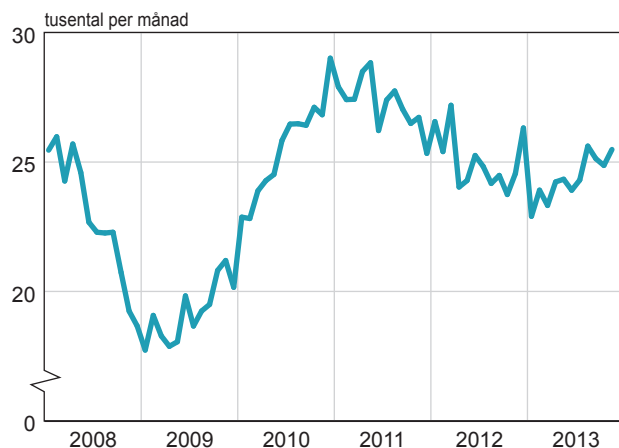
Efter en svag utveckling under september och oktober tog nyregistreringen av personbilar ett nytt kliv uppåt i november med en uppgång på 2,5 procent säsongrensat och jämfört med månaden innan. Därmed återhämtades lejonparten av nedgången under de två föregående månaderna och antalet nyregistrerade bilar i november var,

bortsett från augustinoteringen, det högsta under 2013.

Den relativt goda utvecklingen återspeglas också ur ett tremånadersperspektiv. I perioden september–november steg nyregistreringarna med 2,2 procent, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

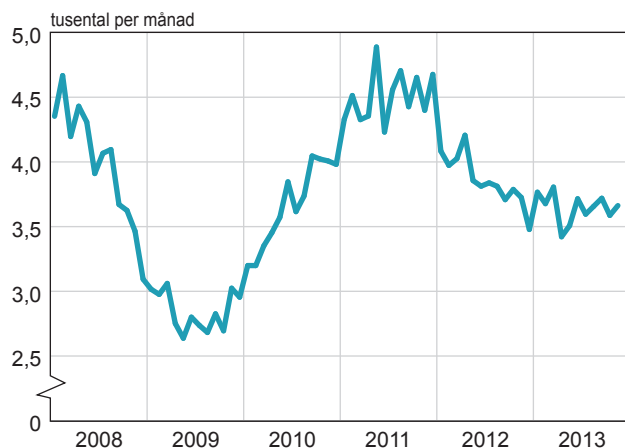
Tillväxten mått över tolv månader var betydligt svagare med en minskning av antalet nyregistrerade personbilar med 1,9 procent jämfört med motsvarande månad i fjol. Det bör dock ses i perspektiv av att utvecklingen i november 2012 var påtagligt stark, då den nya miljöbilsdefinitionen som trädde i kraft vid årsskiftet troligtvis ökade förekomsten av förhandsregistrering av nya bilar under november och december i fjol. Nyregistreringarna i november uppgick till 26 235 personbilar. Hittills i år har 264 932 personbilar nyregistrerats vilket är 3,3 procent färre än under motsvarande period i fjol.

Lastbilsregistreringarna steg i november

Efter den kraftiga nedgången i oktober vände även lastbilsregistreringarna upp i november med en ökning på 2,1 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Månadsutvecklingen för nyregistreringen av lastbilar har varit anmärkningsvärt ryckig det senaste halvåret med kraftiga uppgångar och nedgångar i stort sätt varje månad sedan i våras, vilket försvårar bilden av utvecklingen på lastbilsmarknaden i nuläget.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Sett ur ett något längre perspektiv var nyregistreringen av lastbilar oförändrad under perioden september–november jämfört med närmast föregående tremånadersperiod, säsongrensat. Det var ett något svagare utfall än motsvarande jämförelse månaden innan, men berodde framförallt av att det svaga utfallet i maj föll bort från jämförelseperioden. Hittills i år har 39 613 lastbilar nyregistrerats, vilket är 6,8 procent färre än motsvarande period året innan.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: oktober 2013

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Marginell ökning av tjänsteproduktionen

Trenden för tjänsteproduktionen fortsätter att vara positiv, om än svagt. Det fjärde kvartalet inleddes med en måttlig produktionsökning på 0,2 procent i oktober. Under tredje kvartalet ökade produktionen med 0,4 procent säsongrensat och jämfört med andra kvartalet. Det var framförallt en rejäl uppgång i augusti som lyfte det tredje kvartalet medan tjänsteproduktionen i september minskade något. Så trots ökningen i oktober ligger produktionsnivån lägre än i augusti, i säsongrensade tal. På månadsbasis var utvecklingen särskilt god för transportbranschen i oktober men även inom detaljhandeln och motorfordonshandeln steg tjänsteproduktionen något. Inom partihandeln var utvecklingen svagare och bland de allra svagaste branscherna fanns informations- och kommunikationsföretag där produktionsnivån var den lägsta på sex månader. En rejäl nedgång inom delbranschen telekommunikation bidrog särskilt till detta.

Sett ur ett tremånadersperspektiv har produktionen ökat med 0,6 procent under augusti–oktober jämfört med föregående tremånadersperiod. Det är trots allt den starkaste tremånadersutvecklingen sedan första kvartalet i år.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	okt 2013	jan–okt 2013
Motorhandel	1,3	–1,0
Partihandel	–3,6	–1,0
Detaljhandel	2,9	1,8
Transport och magasinering	2,4	–0,1
Hotell och restaurang	3,3	3,4
Telekommunikation	–6,9	–1,7
Datakonsultverksamhet o.d.	3,0	–1,6
Företagstjänster	1,3	1,3
Kultur, nöje och fritid	4,2	5,4
Total tjänstesektor	1,2	0,8

Uppgång på årsbasis

Jämfört med motsvarande månad i fjol steg tjänsteproduktionen i oktober med 1,2 procent i kalenderkorrigerad volym. Det var en något ökad tillväxttakt jämfört med september och även marginellt högre än tillväxttakten i

augusti. Hotell- och restaurangbranschen fortsatte att gå bra med en produktionsökning på 3,3 procent jämfört med oktober i fjol medan tjänsteproduktionen inom detaljhandeln ökade med 2,9 procent. Allra starkast utveckling hade dock uthyrnings- och resetjänster med en uppgång på drygt 6 procent och även branschen kultur, nöje och fritid fortsatte sin uppåtgående trend med en produktionsökning på drygt 4 procent på årsbasis. Allra svagast gick branschen telekommunikation där produktionen minskade med 6,9 procent. Även parthandeln noterade en ansevärd produktionsminskning.

Utbildning och kultur drivkrafter under året

Under perioden januari–oktober har tjänsteproduktionen ökat med 0,8 procent jämfört med motsvarande period i fjol. Det innebär att den ackumulerade utvecklingen under året var oförändrad jämfört med föregående månad och det är fortfarande den starka inledningen på året som gör att den totala årsutvecklingen är positiv. Starkast utveckling har fortfarande branscherna utbildning samt kultur, nöje och fritid med uppgångar på 6,3 procent respektive 5,4 procent. Även hotell- och restaurangbranschen har ökat produktionen avsevärt jämfört med förra året och där är ökningen 3,4 procent. På minussidan hittas fortfarande datakonsulter respektive motorhandel men den ackumulerade förändringen är mindre negativ i oktober än den var i september.

Investeringar inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: oktober 2013

Källa: SCB:s investeringsenkät

Linda Wiese

Ökade investeringar inom varuhandel

Årets investeringsutveckling skiljer sig åt mellan de olika tjänstesektorerna. Företag inom varuhandel väntas öka sina investeringsvolymerna med 10 procent och investeringarna beräknas uppgå till 11,5 miljarder. Nästa år väntas investeringarna uppgå till 9,1 miljarder. Även informations- och kommunikationsbranschen beräknas öka sina volymer med ett par procent i år med investeringar på 10,8 miljarder. Investeringsvolymerna förväntas fortsätta öka och nästa år beräknas investeringarna uppgå till 12,0 miljarder.

Företag inom finanssektorn väntas dock minska sina volymer med ett par procent i år och investeringarna beräknas uppgå till 5,6 miljarder. Nästa år räknar företagen med att investera i nivå med i år. Inom övriga företagstjänster väntas årets investeringar uppgå till 5,4 miljarder, en minskning med 21 procent. Även här räknar företagen med att nästa års investeringar hamnar på samma nivåer som i år.

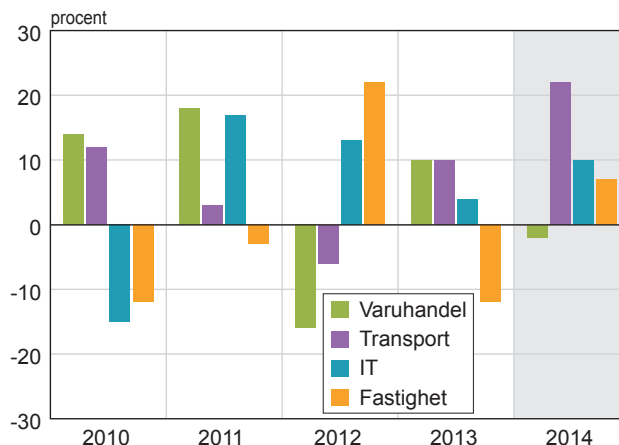
Fastighetsbranschen drar ner på takten

Efter 2012 års rekordinvesteringar på 71,4 miljarder beräknas fastighetsbolagen dra ner på investeringstakten och årets investeringar väntas uppgå till 64,8 miljarder.

Investeringarna i bostäder bedöms uppgå till 25,5 miljarder, vilket är i nivå med ifjol. Nästa år väntas fastighetsbolagen återigen öka sina volymer och investeringarna prognostiseras att hamna på 72,5 miljarder. Även investeringarna i bostäder väntas öka.

Investeringar inom tjänstesektorn

Årlig volymförändring i procent. Fasta priser

Transportbranschen spår ökade investeringar

Efter en svag volymminskning under 2012 räknar företagen inom transport- och magasineringsbranschen återigen med att öka sina investeringsvolymer. Volymökningarna väntas i år hamna på 10 procent då investeringarna beräknas uppgå till 17,3 miljarder. Nästa år väntas företagen investera 19,5 miljarder.

BYGGMARKNAD

Allt större optimism i byggsektorn

Orderstockarna inom bygg- och anläggningsverksamhet har ökat de senaste tre månaderna enligt Konjunkturbarometern. Orderläget för byggbranschen är dock sammanlagt fortfarande betydligt svagare än normalt och 60 procent av företagen uppger att orderstocken är för liten. Byggproduktionen har varit i det närmaste oförändrad, medan antalet anställda har fortsatt att minska. Anbudspriserna har sänkts; det är emellertid endast 16 procent av företagen som rapporterar om sänkningar, medan över 80 procent av företagen redovisar oförändrade priser.

Byggföretagen är optimistiska inför de närmaste tre månaderna och såväl orderstockar som byggproduktion bedöms stiga. Även sysselsättningen väntas öka något efter att ha minskat under 1,5 års tid. Anbudspriserna förutses bli i det närmaste oförändrade. Förväntningarna är i grova drag relativt likartade för såväl hus- som anläggningsbyggare.

Byggindustrin väntas dra ner investeringstakten

Byggindustrin väntas i år minska sina investeringsvolymer med 31 procent och investera 4,4 miljarder, enligt SCB:s investeringsenkät från oktober. Volymminskningen väntas hålla i sig nästa år då företagen beräknas investera 3,1 miljarder.

Industrin i ett branschperspektiv

I månadens "I fokus" beskrivs konjunkturläget för fem industribranscher: massa- och pappersindustri, metallvaruindustri, elektronikindustri, maskinindustri samt motorfordonsindustri.

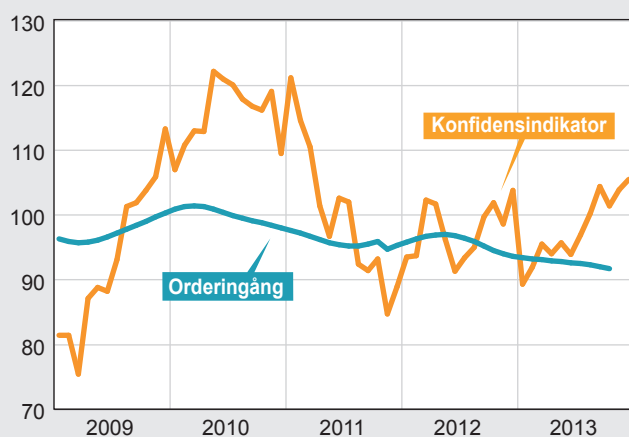
Massa- och pappersindustri

Massa och pappersindustrin har sedan inledningen av 2010 uppvisat en avtagande efterfrågan. Nedgången tog en paus under första halvåret 2012 men har sedan dess pekats stadigt nedåt. Orderingen under 2013 har också minskat under varje enskild månad men nedgången har inte varit dramatisk. Justerat för trendcykeln var inflödet av order i oktober knappt 2 procent lägre än vid inledningen av året. Nedgången beror dock inte enbart på en svag konjunktur. Branschen har även betydande strukturella problem, där en övergång från bland annat tidningspapper har drabbat stora delar av branschen hårt, vilket har lett till omstruktureringar och omställning av produktionen till nya produkter.

Massa- och pappersvaruindustri

Orderingång, trend. Index 2010=100

Konfidensindikator, säsongrensad. Medelvärde=100

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

Branschens konfidensindikator i Konjunkturinstitutets (KI) konjunkturbarometer vittnar dock om en återhållen optimism bland massa- och pappersföretagen. Efter en brant nedgång under 2011 har stämningläget sedan dess pendlat kring en svagt uppåtgående trend. Indikatorn föll dock kraftigt i slutet av 2012, men repade sig relativt snabbt och hittills i år har indikatorn uppvisat en relativt stark ökning. I augusti steg indikatorn över 100-strecket, som enligt KI:s nya beräkningsmetod utgör det historiska genomsnittet, och den tendensen har hållit i sig under hela hösten. Det är första gången sedan den kraftiga nedgången under 2011 som branschens bedömning av konjunkturen har varit starkare än normalt i mer än två månader i rad. Utfallet i december på 105,5 var den högsta nivån på närmare tre år.

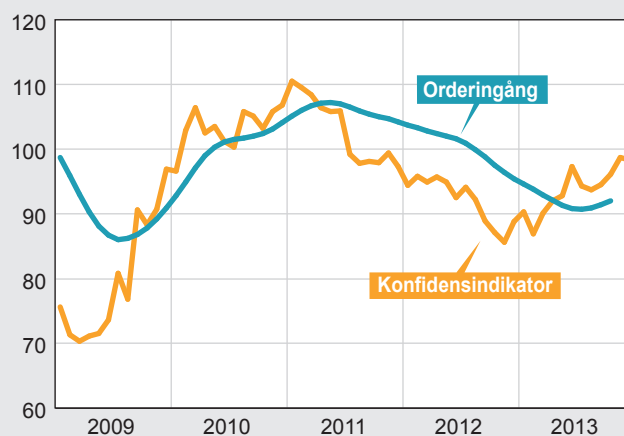
Metallvaruindustri

Efter en svag utveckling under de två senaste åren visar efterfrågan inom metallvaruindustrin nu tecken på att vända uppåt. Enligt trendjusterade data har efterfrågan på månadsbasis ökat de senaste tre månaderna och i oktober var orderingången 1,5 procent högre än i juli. Det är dock viktigt att betona att uppgången sker från en låg nivå sedan orderingången under de två föregående åren minskat med över 15 procent, men lika fullt är det de första tecknen på en bestående efterfrågeökning på metallvaror sedan sommaren 2011.

Metallvaruindustri

Orderingång, trend. Index 2010=100

Konfidensindikator, säsongrensad. Medelvärde=100

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

Stämningläget bland metallvaruföretagen har länge gett vägledning om att en uppgång kan vara på gång. Efter en kraftig nedgång som inleddes i början av 2011, vände framtidstron uppåt redan under hösten 2012. Efter en tillfällig dipp under sommaren i år har optimismen återigen fått fäste och indikatorn når i dagsläget nästan upp till det historiska genomsnittet, vilket indikerar att en normalisering av efterfrågan i branschen väntas.

Elektronikindustri

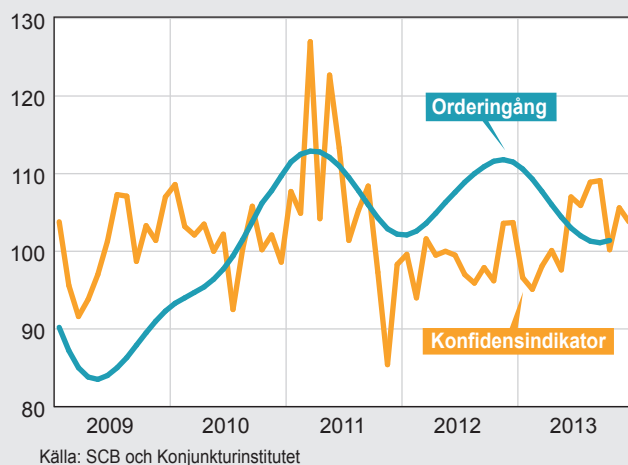
Utvecklingen inom elektronikindustrin har skilt sig jämfört med många andra industribranscher de senaste åren. Efter den kraftiga återhämtningen under 2009 och 2010 har efterfrågan sedan inledningen av 2011 pendlat mellan uppgång och nedgång ungefär i tiomånadsintervaller. På lite längre sikt har den genomsnittliga efterfrågan varit relativt oförändrad under perioden. Efter en uppgång under 2012 har ordervolymen hittills under 2013 varit betydligt lägre. Nedgången har dock dämpats under de senaste månaderna och orderingången steg svagt mellan september och oktober. Den långsiktiga trenden visar dock inte någon tydlig riktning för närvarande och det råder viss osäkerhet över vart efterfrågan är på väg.

I FOKUS

Elektronikvaruindustri

Orderingång, trend. Index 2010=100

Konfidensindikator, säsongrensad. Medelvärde=100

Visst stöd finns dock att hämta i KI-barometern där konfidensindikatorn för branschen har stärkts under andra halvåret i år. Indikatorn har legat över 100-strecket sedan junibarometern vilket indikerar att fler företag än normalt tror på en förbättrad efterfrågan. En kraftig nedgång skedde dock under oktober men fallet återhämtades delvis i november för att sedan minska svagt under årets sista månad.

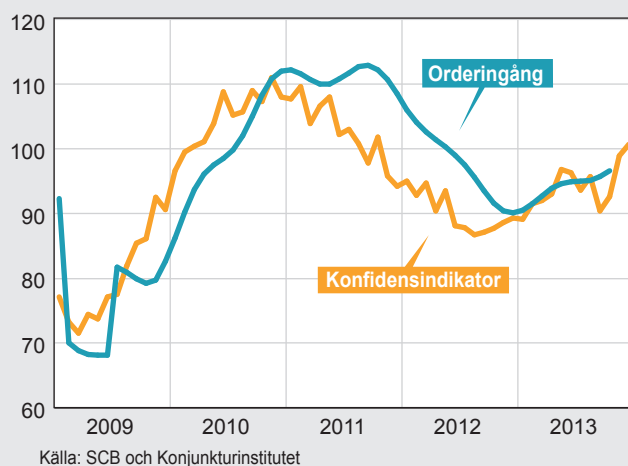
Maskinindustri

Läget inom maskinindustrin har stärkts något under det senaste året sedan en brant nedgång inleddes under hösten 2011 och fortsatte i stort sett hela nästföljande år. Orderingången vände sedan uppåt under inledningen av 2013 och har stigit stadigt under året. Ordervolymen i oktober var knappt 7 procent högre än i januari i år. Det rådande efterfrågeläget i branschen målar dock upp en tudelad bild där exportorderna har stått för uppgången under året medan den inhemska efterfrågan återigen vänt nedåt efter en kortvarig uppgång under våren.

Maskinindustri

Orderingång, trend. Index 2010=100

Konfidensindikator, säsongrensad. Medelvärde=100

Den stärkta efterfrågan reflekteras även av branschens konfidensindikator som vände upp redan under sommaren 2012 och som, trots betydande månadsvariationer, har pekat relativt stadigt uppåt om man ser till utvecklingen under hela 2013. Efter en nedgång under hösten har företagen blivit påtagligt mer positiva under de senaste månaderna och indikatorn har lyft med 8 enheter under fjärde kvartalet. I december passerades också 100-strecket för första gången på två år. Uppgången berodde framförallt på en förbättrad orderingång från exportmarknaden och förväntningar om en produktionsökning framöver.

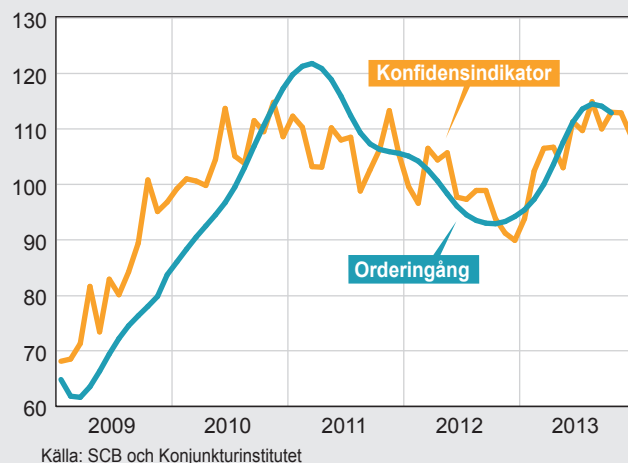
Motorfordonsindustri

Återhämtningen efter finanskrisen under 2009 och 2010 var synnerligen kraftig inom motorfordonsindustrin. Sedan orderingången toppade under våren 2011 följde två år med kraftig tillbakagång. Utvecklingen i år präglades av en ny uppgång för efterfrågan under inledningen av året där orderingången ökade med knappt 22 procent fram till augusti. Det är dock fortfarande 6 procent kvar till den senaste toppnoteringen från första kvartalet 2011. Under september och oktober har dock orderingången planat ut och till och med minskat något, vilket kan vara en indikation på en övergång till en period med svagare utveckling.

Motorfordonsindustri

Orderingång, trend. Index 2010=100

Konfidensindikator, säsongrensad. Medelvärde=100

Även KI-barometern har visat tydliga tecken på att uppgången under det senaste året har mattats av under hösten. Efter en synnerligen stark uppgång under första halvåret då barometerindikatorn steg med 18 enheter, har företagens bedömningar om efterfrågeläget blivit allt mer försiktiga de senaste månaderna. Företagen rapporterar framförallt om att orderingången från exportmarknaden har försvagats, vilket också drar ner förväntningarna på kommande produktionsvolym. Indikatorn ligger fortfarande klart över det historiska genomsnittet, men saknaden av en tydlig riktning för efterfrågeläget de senaste månaderna förvärrar tolkningen av konjunkturutvecklingen framöver.

Byggbkostnader

Senaste uppgift: november 2013

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Oktober–november 2013 0,0 procent

Mellan oktober och november 2013 var faktorprisindex oförändrat. Entreprenörens kostnader var även de oförändrade. Armeringsstål samt järn och stål gick upp med 0,6 respektive 0,5 procent. Snickerier steg också något. Vita varor, målning och VVS-material var oförändrade. De byggmaterialgrupper som gick ned, sjönk med 0,1 procent vardera. Maskinkostnader gick upp med 0,3 procent medan Löner var oförändrade.

Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft gick ned med 0,2 procent. Inom den gruppen sjönk dieselolja och lastbilstransporter med 0,7 respektive 0,2 procent. Elkraft var oförändrad. Byggherrekostnader gick ned med 0,2 procent. Det beror bl.a. på att räntan och Allmänna kostnader sjönk med 0,6 respektive 0,3 procent.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	nov 13/okt 13	nov 13/nov 12
Entreprenadkostnader	0,0	1,6
Byggmaterial	0,0	1,8
Löner	0,0	1,8
Maskiner	0,3	1,2
Transporter, drivmedel, elkraft	-0,2	-0,4
Omkostnader	-0,1	1,4
Byggherrekostnader	-0,2	0,8
Total byggbkostnad	0,0	1,5

November 2012–november 2013 +1,5 procent

Faktorprisindex steg med 1,5 procent mellan november 2012 och november 2013. Entreprenörens kostnader ökade med 1,6 procent, vilket drog upp totalindex med 1,4 procentenheter.

Löner och Omkostnader gick upp med 1,8 respektive 1,4 procent. Maskiner ökade med 1,2 procent. Priset på byggmaterial ökade med 1,8 procent. Det drog upp totalindex med 0,9 procentenheter. Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft sjönk med 0,4 procent, till stor del beroende på att dieseloljan gick ned med 4,4 procent.

NÄRINGS LIV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: oktober 2013

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

Tobias Fagerberg

Produktionen inom näringslivet minskade

Trots en minskad produktion inom näringslivet under oktober med 0,3 procent säsongsansatt och jämfört med september så fortsätter trenden för produktionen att vara

positiv även denna månad. Tjänsteproduktionens ökning med 0,2 procent bidrog till att minskningen i oktober inte blev större för näringslivet totalt. Den negativa trenden inom industriproduktionen som nu pågått i 15 månader är obruten. Industriproduktionen (inklusive energibranschen) minskade i oktober med 1,4 procent jämfört med föregående månad.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent	okt 13/ sep 13 ¹⁾	aug-okt 13/ maj-jul 13 ¹⁾	okt 13/ okt 12 ²⁾
Industri inkl. energi	-1,4	-0,7	-6,5
Bygg	-1,3	2,1	4,0
Tjänster	0,2	0,7	1,3
Totalt	-0,3	0,5	-0,5

1) Säsongsansatt och kalenderkorrigerat

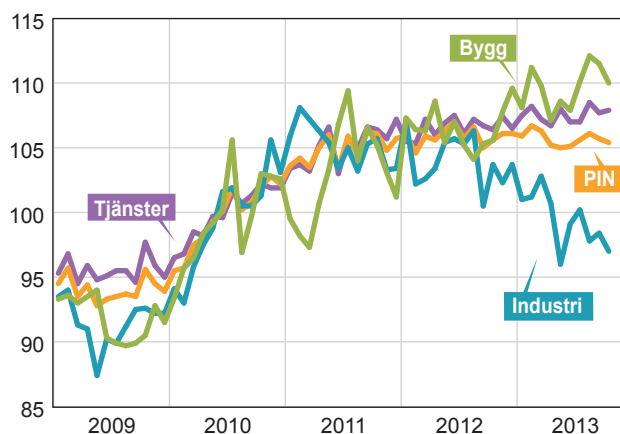
2) Kalenderkorrigerat

Positiv utveckling för perioden augusti–oktober

Produktionen under perioden augusti–oktober visade en positiv utveckling jämfört med närmaste föregående tremånadersperiod. Under augusti–oktober ökade produktionen inom näringslivet med 0,5 procent, i säsongsansatta tal, jämfört med föregående tremånadersperiod. Tjänstesektorn som är den största delsektorn i näringslivet bidrog mest till uppgången men byggproduktionen uppvisade den starkaste utvecklingen. Efter föregående månads positiva resultat blev det återigen negativa siffror för industriproduktionen denna tremånadersperiod med en minskning med 0,7 procent.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongsansatta värden. Index 2010=100

Svag nedgång jämfört med föregående år

Hittills i år har näringslivets produktion i kalenderkorrigerade tal minskat med 0,3 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Den ackumulerade årsutvecklingen har dock stigit med 0,1 procentenheter jämfört med föregående månad. Utvecklingen har varit starkast för bygg- och tjänstesektorn som haft en ökning på 3,3 respektive 1,0 procent. Industriproduktionen har däremot, hittills i år, uppvisat en tillbakagång med 4,6 procent. Efter ett relativt starkt första kvartal möttes produktionen inom näringslivet av ett sämre andra och tredje kvartal. Den

negativa ackumulerade utveckling beror således på det svaga andra och tredje kvartalet.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: november 2013

Källa: SCB:s konsumentprisindex

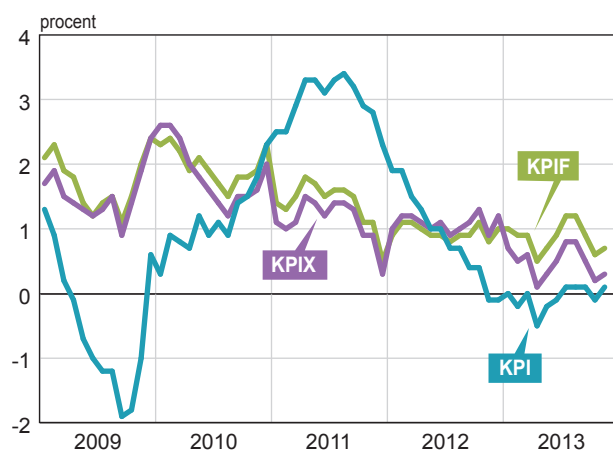
Erik Nilsson

Fortsatt låg inflationstakt

Prisutvecklingen är fortsatt dämpad i Sverige, inflations-takten för november hamnade dock över nollstrecket på 0,1 procent. Priserna har i princip stått stilla, i genomsnitt, under två år enligt Konsumentprisindex (KPI). KPI med 1980 som basår var 314,20 i november 2013 medan den var 314,16 i november 2011.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste tolv månaderna, var 0,1 procent i november 2013, en ökning från oktober då inflationstakten var -0,1 procent. Under de senaste tio åren har inflationstakten i november i regel varit positiv, med några få undantag.

Livsmedel (upp 1,7 procent sedan november 2012) och hyreskostnader (2,1 procent) drog upp inflationstakten mest denna månad, båda bidrog med 0,2 procentenheter uppåt vardera. Delgruppen boende, där bland annat hyreskostnader, el och räntekostnader ingår, har på aggregerad nivå förändrats mindre än vanligt denna månad. Under de fyra senaste åren har gruppen i snitt bidragit till inflationstakten med 0,7 procentenheter uppåt i november. Då gruppen har högst vikt av alla grupper i KPI, 26,2 procent, får denna avmattning stort genomslag.

Räntekostnader (-4,7 procent), rekreation och kultur (-1,5 procent), hemelektronik (-10,4 procent) och paketresor (-5,9 procent) dämpade månadens inflations-takt, där de två förstnämnda grupperna bidrog med 0,2 procentenheter nedåt vardera medan de två sistnämnda grupperna bidrog med 0,2 procentenheter nedåt tillsam-

mans. Gruppen hemelektronik har under större delen av 2013 inte påverkat inflationstakten i samma utsträckning som tidigare år. Priserna inom gruppen har hittills under 2013 sjunkit med 10,2 procent sedan december 2012, att jämföra med snittprisutvecklingen per helår de senaste tio åren på minus 14,1 procent.

Konsumentprisernas förändring

November 2013

	Förändring från		Bidrag till förändring sedan nov 2012 ¹⁾
	Föregående månad	nov 2012	
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,1	1,6	0,2
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,0	1,3	0,0
Kläder och skor	-0,1	0,4	0,0
Boende	0,2	0,5	0,1
Inventarier och hushållsvaror	0,6	-1,6	-0,1
Hälsa- och sjukvård	-0,1	1,8	0,1
Transport	-0,5	-1,0	-0,1
Post och telekommunikationer	0,5	-1,3	-0,1
Rekreation och kultur	-1,0	-1,5	-0,2
Utbildning	0,4	1,7	0,0
Restauranger och logi	0,0	1,0	0,1
Div varor och tjänster	0,5	1,1	0,1
KPI totalt	-0,1	0,1	0,1

1) Procentenheter

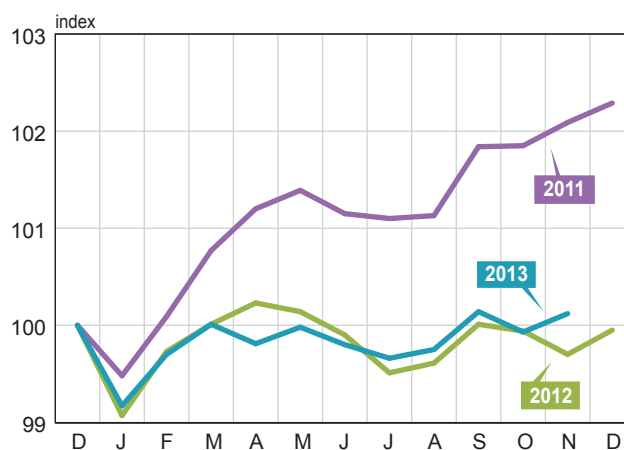
Negativ månadsförändring

Månadstakten, det vill säga förändringen i KPI sedan föregående månad, var -0,1 procent i november 2013, en ökning från förra månadens nedgång på 0,2 procent. Under november 2012 var månadstakten minus 0,2 procent.

Transporttjänster (-2,6 procent) och paketresor (-8,5 procent) påverkade, som enda grupper, nedåt med vardera 0,1 procentenheter denna månad. Ingen enskild grupp inom KPI påverkade uppåt i november.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år = 100

Det underliggande måttet KPIF, det vill säga KPI med konstant räntesats för bolån i egnahem, hade en inflationstakt på 0,7 procent i november 2013, en ökning från föregående månad då inflationstakten enligt KPIF var 0,6 procent. Måttet var oförändrat mellan oktober och november 2013, alltså 0,0 procent, att jämföra med -0,2 procent mellan oktober och november 2012. Förklaringen

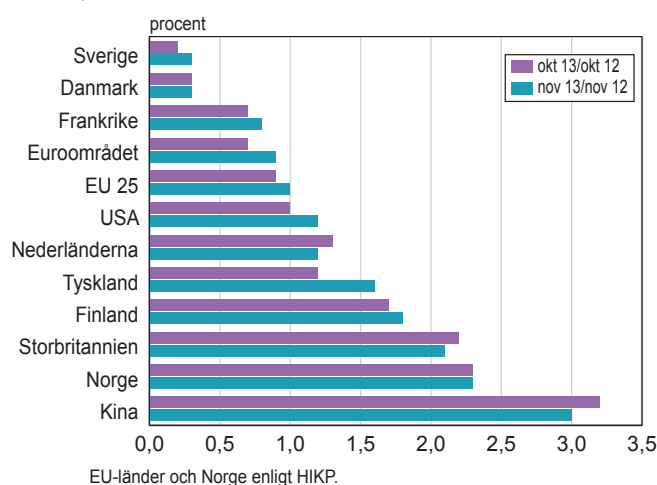
till den relativt sett högre inflationstakten enligt KPIF denna månad jämfört med KPI ligger i att räntesatsindex konstanthålls, effekten nedåt på KPI från räntesatsindex motsvarar därmed skillnaden mellan måtten.

Sverige fortsatt klart under EU-snittet

Det harmoniserade måttet HIKP, ett internationellt jämförbart konsumentprisindex, är också det fortsatt lågt för Sverige. Inflationstakten enligt HIKP var 0,3 procent i november 2013, en ökning från föregående månads inflationstakt på 0,2 procent. HIKP minskade jämfört med föregående månad med 0,1 procent, vilket trots allt var en ökning från månadstakten i november 2012 som låg på -0,2 procent. HIKP med 2005 som bas var 114,00, den senaste tidens dämpade prisutveckling avspeglas även i detta mått, då motsvarande siffra föregående år var 113,67.

Inflationstakten i olika länder

Säsongrensade månadsdata

Sveriges inflationstakt enligt HIKP ligger under både snittet i euroområdet på 0,9 procent och snittet i hela EU på 1,0 procent. Jämfört med våra skandinaviska grannar har Danmark lika låg inflationstakt som Sverige, medan Finland, Norge och Island ligger på betydligt högre nivåer på 1,8, 2,3 respektive 3,0 procent. Greklands inflationstakt dyker kraftigt från -1,9 procent föregående månad till -2,9 procent denna månad och har under större delen av året legat på en negativ inflationstakt. Även Bulgarien följer i Greklands fotspår och har de senaste fyra månaderna uppvisat en negativ inflationstakt, där november månads inflationstakt var -1,0 procent.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: november 2013

Källa: SCB:s producentprisindex

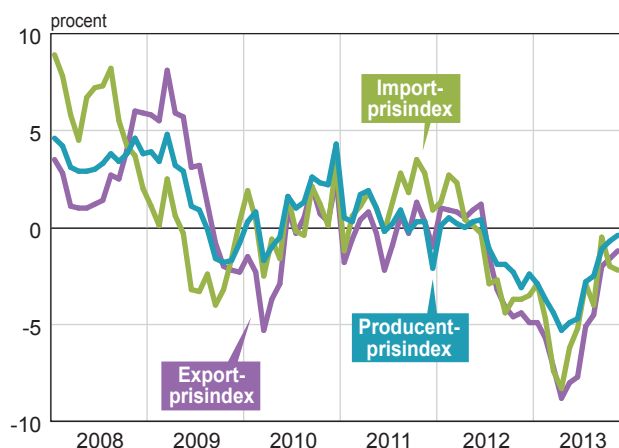
Uppgång för producentpriserna i november

Från oktober till november steg de totala producentpriserna med 0,4 procent. Jämfört med november föregående år har producentpriserna sjunkit med 0,4 procent. I månadstakt steg priserna på exportmarknaden med 0,6 procent och på hemma- och importmarknaden med 0,1 procent vardera.

På hemmamarknaden bidrog bland annat högre priser på trävaror till uppgången. På export- och importmarknaden bidrog främst övriga maskiner och motorfordon till uppgången. På importmarknaden motverkades uppgången främst av lägre priser på råolja.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, steg med 0,2 procent från oktober till november.

Jämfört med november förra året har producentpriserna totalt sjunkit med 0,4 procent. Under samma period har priserna sjunkit med 1,2 procent på exportmarknaden och 2,2 procent på importmarknaden. På hemmamarknaden har priserna stigit med 0,4 procent. Priserna för inhemsk tillgång har gått ned med 0,9 procent.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: november 2013

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Helene Birenstam

I november 2013 var 4 704 000 personer i åldern 15–74 år sysselsatta, en ökning med 75 000 jämfört med november 2012. Ökningen skedde främst bland kvinnor. Antalet arbetslösa uppgick till 382 000, vilket motsvarar en arbetslöshet på 7,5 procent. Antalet arbetade timmar var i genomsnitt 157,8 miljoner per vecka. Säsongrensade och trendjusterade data visar på en fortsatt positiv trend för både antalet och andelen sysselsatta.

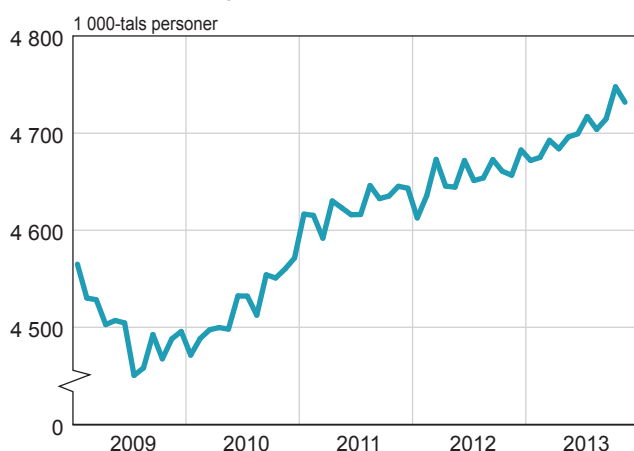
Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsstatistik visar på en liten minskning av arbetslösheten. I november 2013 var 402 000 personer inskrivna som arbetslösa, en minskning med 1000 personer jämfört med november 2012. Antalet personer varslade om uppsägning fortsätter att minska. Antalet nya lediga platser uppgick till 50 000 och 44 000 personer fick ett arbete.

Sysselsättningen ökade bland kvinnor

I november 2013 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 4 704 000. Detta är en ökning med 75 000 jämfört med november 2012. Förändringen bestod till stor del av kvinnor som ökade med 53 000 och uppgick till 2 236 000. Antalet sysselsatta män var 2 469 000. För ungdomar i åldern 15–24 år uppgick antalet sysselsatta till 480 000. Det är en ökning med 27 000 jämfört med november 2012. Sysselsättningsgraden uppgick till 65,6 procent för befolkningen i åldern 15–74 år och ökade med 0,7 procentenheter. För kvinnorna var sysselsättningsgraden 63,1 procent, en ökning med 1,2 procentenheter. Motsvarande tal för männen var 68,0 procent. För ungdomar i åldern 15–24 år ökade sysselsättningsgraden med 2,7 procentenheter och uppgick till 39,5 procent.

Antal sysselsatta

Ålder 15–74 år. Säsongsrensade månadsvärden

Antalet heltidsarbetande, det vill säga personer som arbetar 35 timmar eller mer per vecka, ökade med 62 000 till 3 580 000. Förändringen bestod till stor del av kvinnor som ökade med 40 000 och uppgick till 1 467 000. Antalet heltidsarbetande män uppgick till 2 113 000.

Arbetsmarknad

	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
jan	4 519	4 578	14 070	13 210	414	421
feb	4 559	4 597	15 160	15 160	407	427
mar	4 621	4 643	15 350	14 870	400	448
apr	4 603	4 642	14 190	15 090	401	445
maj	4 616	4 667	14 380	14 650	431	417
jun	4 788	4 815	14 690	14 640	477	484
jul	4 839	4 905	9 270	9 530	387	382
aug	4 718	4 766	12 450	12 230	381	377
sep	4 666	4 708	15 870	16 010	382	382
okt	4 656	4 746	15 870	16 240	376	374
nov	4 630	4 704	15 620	15 780	392	382
dec	4 647		13 550		381	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

I november 2013 var antalet anställda 4 217 000, en ökning med 80 000 jämfört med samma period föregående år. Antalet tidsbegränsat anställda ökade med 40 000 till 698 000 och antalet fast anställda uppgick till 3 519 000.

Antalet anställda inom privat sektor ökade med 87 000 till 2 846 000. Ökningen skedde främst bland kvinnor som ökade med 53 000 till 1 137 000. Motsvarande siffra för männen var 1 709 000.

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år uppgick säsongsrensat till 4 732 000 i november 2013, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 66,0 procent. Av männen var 68,3 procent sysselsatta och för kvinnorna var motsvarande siffra 63,6 procent. Trenden är fortsatt positiv för både antalet och andelen sysselsatta.

Det outnyttjade arbetskraftsutbudet

Arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande utgör tillsammans det outnyttjade arbetskraftsutbudet. I november 2013 uppgick det outnyttjade arbetskraftsutbudet i genomsnitt till 19,9 miljoner timmar per vecka. Det motsvarar 498 000 heltidsarbeten med 40 timmars arbetsvecka.

157,8 miljoner arbetade timmar per vecka

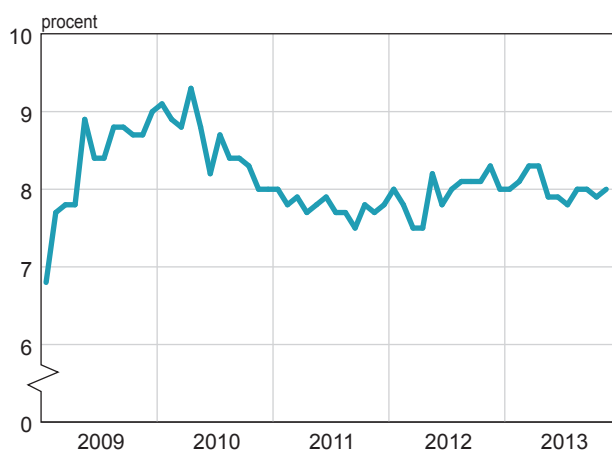
Det totala antalet arbetade timmar uppgick i november 2013 i genomsnitt till 157,8 miljoner per vecka. Av de arbetade timmarna utfördes 1,8 miljoner timmar av personer som var folkbokförda i Sverige men sysselsatta utomlands.

Säsongsrensat uppgick de arbetade timmarna i genomsnitt till 143,0 miljoner timmar per vecka. Arbetade timmar visar på en fortsatt positiv trend.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.

Säsongsrensade månadsvärden

Arbetslösheten 7,5 procent

I november 2013 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 382 000, vilket motsvarar en arbetslöshet på 7,5 procent. Antalet arbetslösa män var 211 000 och antalet arbetslösa kvinnor var 170 000. För männen motsvarar det en arbetslöshet på 7,9 procent och för kvinnorna 7,1 procent.

Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 140 000 arbetslösa och av dessa var 68 000 heltidsstuderande. Andelen arbetslösa ungdomar var 22,6 procent av arbetskraften.

Enligt säsongsrensade data uppgick antalet arbetslösa till 411 000. Arbetslösheten, det vill säga andelen arbetslösa av arbetskraften, var 8,0 procent. Arbetslösheten för män var 8,3 procent och för kvinnor 7,7 procent. Trenden för så väl antalet som andelen arbetslösa uppvisar ingen minskning i november 2013.

Antalet varsel fortsätter att minska

Antalet inskrivna arbetssökande, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i november 2013 till 402 000. Jämfört med samma månad 2012 är det en minskning med 1 000 personer. Av de inskrivna arbetslösa var 209 000 öppet arbetslösa och 193 000 inskrivna i program med aktivitetsstöd. Antalet lediga platser som anmäldes till landets arbetsförmedlingar var 50 000 och 44 000 personer fick arbete. Antalet varslade uppgick till 5 400, en minskning med 4 400 jämfört med november 2012.

FINANSMARKNAD

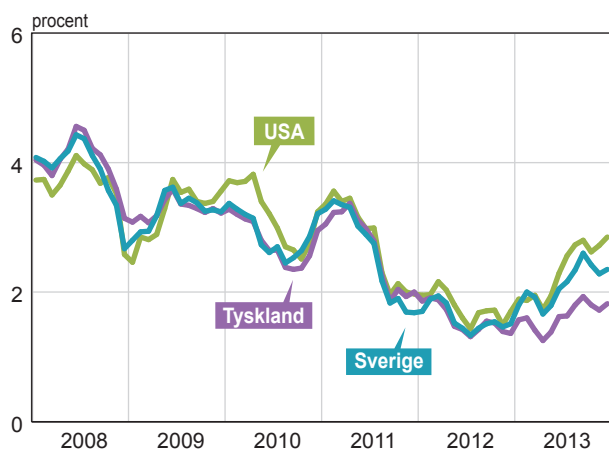
Trots stora motsättningar i flertalet frågor kunde senaten den 18 december enas om en tvåårig budgetplan. Båda parter blev tvungna till hårda kompromisser som innebär att stödet till långtidsarbetslösa upphör vid årsskiftet samtidigt som republikanerna hade velat haft fler och tuffare besparingar. Att senaten ändå lyckats enas om en tvåårig budgetplan är goda nyheter för finansmarknaden vars börser direkt reagerade positivt på beskedet. En fråga som kvarstår är dock skuldtaket som återigen måste höjas, före den 7 februari. Samtidigt beslutade Federal Reserve att minska obligationsköpen med totalt 10 miljarder, detta då den reala ekonomin gått bättre än väntat. Räntan lämnades dock fortsatt oförändrad på 0–0,25 procent och kommer att förbli på den nivån tills arbetslösheten ligger stabilt under 6,5 procent och inflationen närmar sig 2 procent. Dock ser det ut som att räntan kan komma att höjas inom de närmsta två åren, vilket påverkar den långa räntan.

Den långa räntan fortsätter upp i USA

Räntan på en amerikansk statsobligation med 5 års löptid har stigit med 18 punkter till 1,55 procent under december. Marknaden börjar därmed prisa in en framtida räntehöjning. Den korta räntan har däremot inte rört sig nämnvärt. Inte heller räntan på svenska statspapper har rört sig anmärkningsvärt. Den svenska statsobligationen med 5 års löptid har rört sig mest i december, och sjönk då med 8 punkter.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer

Källa: Riksbanken

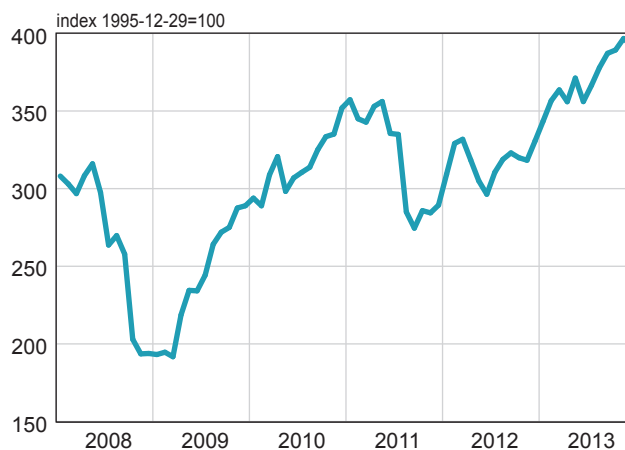
Riskerna kring hushållens skuldsättning kvarstår men med bakgrund till den oväntat låga inflationen så sänkte Riksbanken reporäntan i senaste räntebeslutet. Räntan sänktes från 1 procent till 0,75 procent och börjar gälla från och med den 18 december. Marknaden hade redan prisat in sänkningen och spreaden för en STIBOR 3 månader låg på 0,182 när den nya styrräntan började gälla. STIBOR 3 månader hade då under december månad sjunkit nästan 15 punkter till 0,93 procent.

Negativt avslut på börsåret

Det har varit nedåt på bred front på börsen i december. Affärsvärldens generalindex stängde den 18 december 2,1 procent ned jämfört med utgången av november, och hade då sjunkit i stort sett hela december. Andra europeiska börser gick också ned i december, Londonbörsen gick ned 2,4 procent samtidigt som Frankfurtbörsen gick ned 2,3 procent. De amerikanska börserna, som fortfarande var öppna när budgetbeskedet kom, stängde däremot på plus. Dow Jones, som var den som gick bäst, hade vid stängning den 18 december gått upp 0,5 procent under december. I Asien har såväl Tokyobörsen som Hongkongbörsen gått ned med 0,5 respektive 3,1 procent.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

Källa: Affärsvärlden

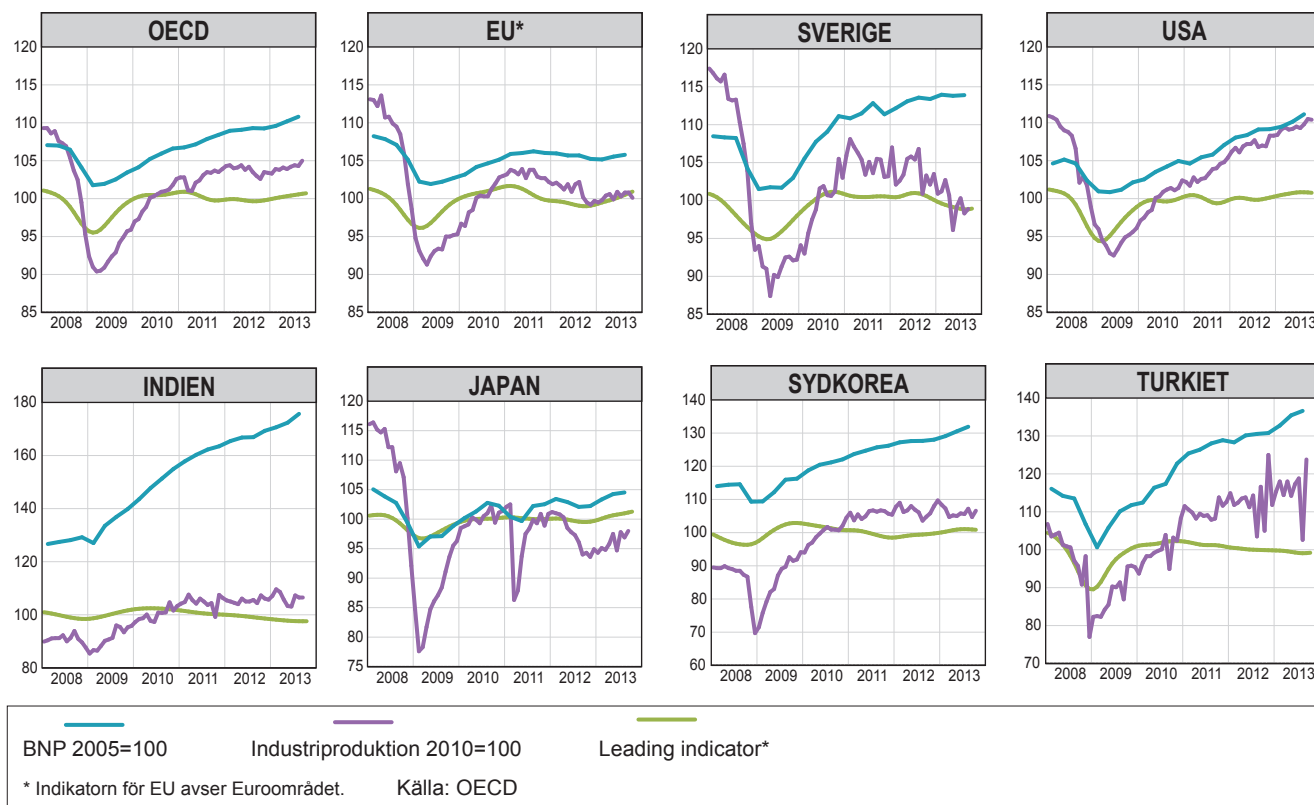
Små rörelser på valutamarknaden under december

Kronan har, jämfört med andra större valutor stärkts och försvagats om vartannat under december, men stärktes något i mitten av december. Pundet kostade den 18 december 10,64 kronor, 9 öre billigare jämfört med utgången av november. Euron hade istället blivit 6 öre dyrare och kostade 9,00 kronor vid samma tillfälle. Dollarn slutade på nästan samma kurs som vid månadsskiftet, 4 öre billigare och kostade 6,53 kronor.

Pernilla Lindblad, Finansmarknadsstatistik

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

För andra kvartalet i rad växte ekonomin inom EU-området då BNP ökade med 0,2 procent från andra till tredje kvartalet, säsongrensats. Mätt i årstakt var ökningen 0,1 procent. Även den ledande indikatorn fortsatte uppåt vid utgången av tredje kvartalet och ligger över den långsiktiga trenden. Tillväxten inom industriproduktionen har dock stannat av och korregerat för säsongvariationer var produktionen 0,7 procent lägre i oktober jämfört med föregående månad.

För den amerikanska ekonomin ökade BNP från andra till tredje kvartalet med 0,9 procent. På årsbasis var ökningen 1,9 procent. Precis som i Europa har tillväxten i den amerikanska industriproduktionen dock stannat av något och säsongrensade uppgifter visar att produktionen i oktober var 0,1 procent lägre än föregående månad. Även den ledande indikatorn minskade något i oktober, men ligger fortsatt över den långsiktiga trenden.

Den japanska ekonomin tog sig ur recession 2012 och landet har sedan dess uppvisat positiv kvartalstillväxt. Från andra till tredje kvartalet i år saktade däremot tillväxten in och BNP ökade med 0,3 procent, säsongrensats. Mätt i årstakt var ökningen 2,4 procent. Den ledande indikatorn fortsatte likafullt att stiga och oktobernoteringen var den högsta sedan mars 2007. Då den ligger över den långsiktiga trenden indikerar det en fortsatt god ekonomisk utveckling framöver.

Tillväxten för den Sydkoreanska ekonomin var under föregående år relativt dämpad men har under 2013 åter tagit fart. Från andra till tredje kvartalet ökade BNP med 1,1 procent och mätt i årstakt var ökningen 3,3 procent. Även tillväxten inom industriproduktionen ökade och korregerat för säsongvariationer var uppgången 1,8 procent i oktober jämfört med månaden innan.

Indiens tillväxt har nästan halverats sedan 2010 då BNP, mätt i årstakt, ökade med 9,9 procent. Från andra till tredje kvartalet i år ökade landets BNP med 1,9 procent, säsongrensats, och mätt i årstakt var BNP-tillväxten 5,3 procent. Tillväxten i den indiska industriproduktionen har dock stannat av och korregerat för säsongvariationer uppvisade produktionen nolltillväxt i september. Den ledande indikatorn ökade något i oktober men ligger fortsatt under den långsiktiga trenden.

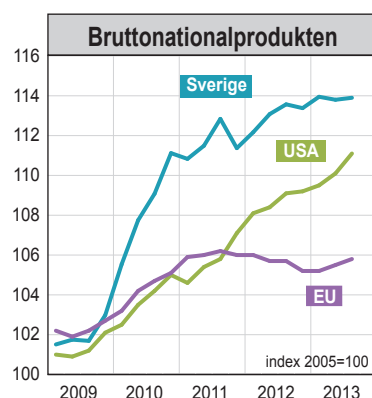
Korregerat för säsongvariationer ökade Turkiets BNP med 0,9 procent från andra till tredje kvartalet och mätt i årstakt var uppgången 4,7 procent. Även den ledande indikatorn ökade i oktober men ligger fortsatt under den långsiktiga trenden. Betydande variationer på månadsbasis för industriproduktionen gör utvecklingen under de senaste månaderna svårtolkad.

INTERNATIONELL UTBLICK

Bruttonationalprodukten

En liten ljusning märks i Europa sedan euroområdet andra kvartalet i år lämnade recessionen, men för EU som helhet är BNP-tillväxten likväl fortsatt svag. Från andra till tredje kvartalet ökade säsongrensad BNP med 0,2 procent i EU och mätt i årstakt var uppgången 0,1 procent. Utvecklingen för den brittiska ekonomin är bättre och från andra till tredje kvartalet ökade BNP med 0,8 procent säsongrensad. Det är starkare än Tyskland som under samma period visade en uppgång med 0,3 procent. Även Spanien uppvisade positiva tillväxttal då landets BNP, efter nio kvartal i rad med negativ kvartalstillväxt, ökade med 0,1 procent, säsongrensad, från andra till tredje kvartalet.

Även Sveriges BNP ökade med 0,1 procent, säsongrensad, från andra till tredje kvartalet och mätt i årstakt steg BNP med 0,3 procent. Det är bättre än Finland där ekonomin uppvisade nolltillväxt från andra till tredje kvartalet.

Under samma period var den danska BNP-tillväxten 0,4 procent, säsongrensad. Utvecklingen för den norska ekonomin är desto bättre och Norges BNP ökade med 0,7 procent från andra till tredje kvartalet. Mätt i årstakt var uppgången 1,9 procent.

Bruttonationalprodukten

	Index 2005=100	Förändr. från föregående kvartal, %	Förändr. från motsv kv föreg år, %
EU	105,8	0,2	0,1
Danmark	101,0	0,4	0,5
Finland	104,8	0,0	-1,0
Italien	94,8	0,0	-1,8
Spanien	101,3	0,1	-1,1
Storbritannien	104,8	0,8	1,5
Sverige	113,9	0,1	0,3
Tyskland	112,2	0,3	0,6
Norge	109,7	0,7	1,9
USA	111,1	0,9	1,8
Japan	104,5	0,3	2,4
OECD	110,2	0,6	1,0

Avser andra kvartalet för OECD, övriga tredje kvartalet.
Källa: OECD

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer fortsatte uppåt i november för både euroområdet och EU totalt, men jämfört med tidigare i år sker förbättringen i stämningsslaget i något långsammare takt. För euroområdet steg barometerindikatorn med 0,8 enheter till 98,5 och uppgången berodde främst på ett förbättrat stämningsslag inom industrin och tjänstesektorn. För EU totalt steg indikatorn 0,4 enheter och stannade på 102,1. Även här var det ett förbättrat stämningsslag inom industrin och tjänstesektorn som bidrog till uppgången. Bland de största medlemsländerna noterades Italien, Spanien, Nederländerna och Tyskland för de kraftigaste uppgångarna medan stämningsslaget försämrades i Frankrike. Sveriges indikator ökade 3,3 enheter till 107,6.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,4	0,0	0,8	0,1	0,3	0,9	0,2	0,6
Förändr. 4 kv.	%	0,5	-1,0	1,5	0,3	0,6	1,8	0,1	1,4
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	1,8	-0,6	0,3	0,6	-1,1	-0,1	-0,7	0,7
Förändr. 12 mån.	%	3,0	-3,8	3,2	-2,0	1,4	3,3	0,6	1,9
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,2	0,0	0,1	-0,1	0,2	-0,3	-0,1	0,0
Förändr. 12 mån.	%	0,3	1,8	2,2	0,3	1,6	1,0	1,0	1,3
Arbetslöshet ⁵⁾	%	6,7	8,1	7,5	7,9	5,2	7,0	10,9	7,9
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,3	0,0	0,0
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,6	0,2	-0,3	-0,1	-0,2	-0,8	0,2	-0,1
Kort ränta ⁶⁾	%	0,25	0,22	0,50	0,92	0,22	0,19	0,22	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,02	-0,01	0,00	0,00	-0,01	-0,01	-0,01	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,05	0,03	0,00	-0,14	0,03	-0,13	0,03	..
Lång ränta ⁷⁾	%	1,93	1,94	2,75	2,30	1,68	2,72	3,17	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,17	-0,10	0,08	-0,14	-0,08	0,10	0,01	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,64	0,27	0,98	0,84	0,34	1,07	0,92	..

1) EU28 men för BNP avses EU27 och för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Tredje kvartalet 3) Tyskland, Sverige och OECD september, övriga oktober 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. USA, Storbritannien och OECD oktober, övriga november 5) USA november, Storbritannien augusti, övriga oktober 6) USA juni, övriga november 7) Danmark oktober, övriga november

Källa: OECD och Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

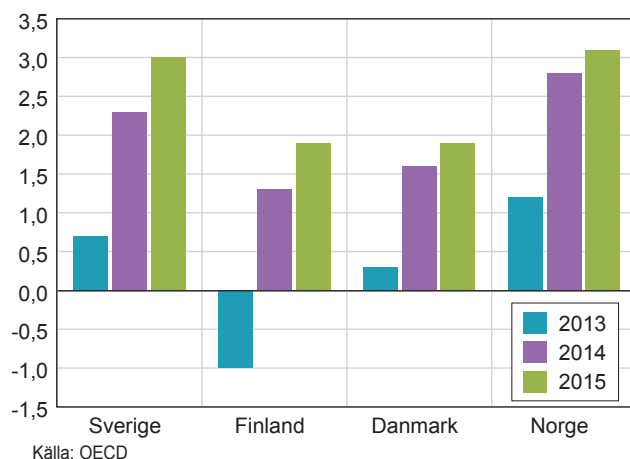
Tillväxten i världsekonomin skrivs ner

Jämfört med för ett halvår sedan har tillväxtprognoserna för världsekonomin reviderats ner för både 2013 och 2014. Enligt OECD, som publicerade sin senaste prognos i slutet av november, är det framförallt utsikterna för världens tillväxtekonomier som försvagats. I kombination med en fortsatt svag och osäker utveckling i Europa spår OECD i rapporten Economic Outlook att världens samlade BNP-tillväxt på helårsbasis blir 2,7 procent i år för att 2014 hamna på 3,6 procent. Det är en nedrevidering med 0,4 procent för respektive år.

Andra kvartalet i år lämnade euroområdet recessionen efter sex kvartal i följd med negativ kvartalstillväxt och trots att prognosen reviderats upp något sedan i våras förväntas BNP att minska med 0,4 procent i år. Däremot uppskattar OECD att den ekonomiska aktiviteten kommer att återhämtas något under nästkommande år då BNP i euroområdet beräknas växa med 1,0 procent under 2014. Sedan krisen har Tyskland uppvisat stabila BNP-siffror och landet har varit euroområdets tillväxtmotor. Sedan 2012 har däremot tillväxten försvagats och i år väntas ekonomin växa med 0,5 procent, vilket i så fall kommer att vara den lägsta noteringen sedan 2009.

Prognos BNP-tillväxt

Procentuell förändring från föregående år, kalenderkorrigerat

Nedrevidering för de nordiska länderna

Medan den ekonomiska aktiviteten förbättrats något i Finland och Danmark har utvecklingen i Sverige och Norge gått åt motsatt håll den senaste tiden. Trots det väntas tillväxten i Norge och Sverige att överträffa övriga nordiska länder där den norska ekonomin får den starkaste utvecklingen enligt prognosen. OECD bedömer att Norges BNP växer med 1,2 procent i år, för att nästa år öka med 2,8 procent. För Sveriges del har prognosen kraftigt nedreviderats sedan i juni och den svenska ekonomin spås växa med 0,7 procent 2013 och 2,3 procent 2014. Det är en nedrevidering med 0,6 procentenheter för 2013

jämfört med juniprognosen. Danmark väntas få en tillväxt på 0,3 procent 2013 och 1,6 procent 2014. För Finland är motsvarande siffror -1,0 procent respektive 1,3 procent.

Amerikansk tillväxt väntas ta fart under 2014

Den ekonomiska tillväxten i USA har under året varit relativt dämpad och landets BNP väntas växa med 1,7 procent 2013. Däremot räknar OECD med att den ekonomiska aktiviteten kommer att ta fart under nästa år och tillväxten tros hamna på 2,9 procent 2014. För den japanska ekonomin väntas BNP öka med 1,8 procent i år, men däremot visar OECD:s prognos på dystrare utsikter för 2014 då BNP väntas växa något långsammare och tillväxten blir 1,5 procent.

OECD:s prognos för BNP-utvecklingen

Procentuell förändring från föregående år

	2013	2014	2015
Australien	2,5	2,6	3,1
Belgien	0,1	1,1	1,5
Danmark	0,3	1,6	1,9
Estland	1,0	2,4	4,0
Finland	-1,0	1,3	1,9
Frankrike	0,2	1,0	1,6
Grekland	-3,5	-0,4	1,8
Irland	0,1	1,9	2,2
Italien	-1,9	0,6	1,4
Japan	1,8	1,5	1,0
Kanada	1,7	2,3	2,6
Nederländerna	-1,1	-0,1	0,9
Norge	1,2	2,8	3,1
Portugal	-1,7	0,4	1,1
Spanien	-1,3	0,5	1,0
Storbritannien	1,4	2,4	2,5
Sverige	0,7	2,3	3,0
Sydkorea	2,7	3,8	4,0
Tyskland	0,5	1,7	2,0
USA	1,7	2,9	3,4
Österrike	0,4	1,7	2,2
Euroländerna	-0,4	1,0	1,6
Hela OECD	1,2	2,3	2,7

Källa: OECD, Economic Outlook, november 2013.

God Jul och Gott Nytt År
önskar redaktionen

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	3 kv	105,1 ¹⁾	0,1 ¹⁾	0,3
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	3 kv	112,0 ¹⁾	1,2 ¹⁾	3,3
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	3 kv	105,4 ¹⁾	0,3 ¹⁾	2,1
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	okt	107,6 ¹⁾	0,2 ¹⁾	1,2
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		3 kv	6,8		51
			1–3 kv	21,3		32
Industri						
Produktion	volym	2010=100	okt	102,9	–2 ¹⁾	–5
			jan–okt	98,6		–4
Leveranser	volym	2010=100	okt	102,5	–3 ¹⁾	–7
			jan–okt	100,2		–4
Orderingång	volym	2010=100	okt	100,1	–3 ¹⁾	–7
			jan–okt	98,9		–1
Kapacitetsutnyttjande	%		3 kv	86,9 ¹⁾	0,8 ¹⁾²⁾	0,3 ¹⁾²⁾
Investeringar	mdr kr		3 kv	20,9		6
			1–3 kv	65,4		–2
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		okt	97,3	0 ¹⁾	–7
			jan–okt	909,4		–8
Varuimport	mdr kr		okt	92,9	0 ¹⁾	–5
			jan–okt	855,2		–8
Handelsnetto	mdr kr		okt	4,4		
			jan–okt	54,2		
Bytesbalans	mdr kr		3 kv	53,6		
			1–3 kv	169,4		
Konsumtion						
Detaljhandels försäljning	volym	2010=100	okt	106,4 ¹⁾	0,0 ¹⁾	3,8
			jan–okt			2,4
Personbilsregistreringar, nya	st		nov	26 235	2 ¹⁾	–2
			jan–nov	264 932		–3
Consumer Confidence Indicator ³⁾	nettotal		dec	7 ⁴⁾	8 ⁴⁾	–12 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	nov	314,2	–0,1	0,1
Nettoprisindex		1980=100	nov	264,0	–0,1	–0,1
Producentprisindex		2005=100	nov	112,8	0,4	–0,4
Exportprisindex		2005=100	nov	106,4	0,6	–1,2
Importprisindex		2005=100	nov	109,3	0,1	–2,2
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	nov	114,5	0,2	–0,9
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	nov	119,7	0,1	0,4
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15–74 år	1 000-tal		nov	4 704	1,4 ¹⁾	1,6
Arbetslösa 15–74 år	1 000-tal		nov	382	1,8 ¹⁾	–2,7
därav heltidsstuderande	1 000-tal		nov	134	.. ¹⁾	6,9
Lediga platser	1 000-tal		nov	50		–1,6
Lediga platser, kvarstående	1 000-tal		nov	40		3,2
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	sep	113,5		2,0
Timlön, industriarbetare	kr		sep	163,9		1,7
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		okt	2 876,3		4,9
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		okt	1 885,8		1,4
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		dec	2,35	0,07 ²⁾	0,84 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		dec	0,86	–0,07 ²⁾	–0,15 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		nov	16,3		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		18 dec	120,2	0,3	–0,3

1) Säsongrensade tal

2) Procentenheter

3) Hushållens syn på sv. ekonomi, och köp av kapitalvaror

4) Nettotal för resp period

5) Från monetära finansinstitut

Utgiv av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
 Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
 Tfn 08-506 940 00
 Ansvarig utgivare: Monica Nelson Edberg
 Redaktör: Johannes Holmberg
 Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2013-A06T11312_pdf (pdf)